

KOVA

KOVOJ
TU IGYSI
SAVO
TIESAS

Politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis
LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SĄJUNGOS ORGANAS.

PREKIUOJA:		ADRISAS:
metams	„ 2.00	1418 So. 2-nd Street.
pusmečiui	„ 1.00	Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 27

Philadelphia, Pa. 12 Liepos (July) 1907 m.

Metai III.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

Nusileidžia tik prieš speka.

KOVA žmonių už naują tvarką su senosios, atgyventos tvarkos palaikytojais, su valdžia yra visuomet sunki, aštri ir beveik visada kruvina. Senoji valdžia nusileidžia tik prieš spėką, lyginai kaip ir ji tik su spėka trando visokių permainų įvedimą. Taip caro valdžia buvo išleidiusi 1905 metais manifestą, apskelbdama žmonėms visokias laisves tik dėlto, kad visuomenė buvo gana galingai sukurtus prieš valdžią; pirmosios dvi dumos buvo jau renkamos didesnėj priespaudoj, bet da vis buvo šiokia-tokia laisvė rinkti ir žmonėms neturtėliams; dabar pagarsinti nauji į-tatymai apie rinkimus į trečiąją dumą parodo, kad į ją galės patekti daugiausiai pasiturintieji žmonės: dvarponiai ir kt; valstiečių, ir beturčių-darbininkų luomas valdžia stačiai jau apkelbė «nekulturiškomis» ir susiaurino jų tiesas. Dėlko? Dėlto, kad tos luomos nulėto ir per tai revoliucija apsilypnėjo: valdžia jaučiasi galingesnė ir į trečiąją dumą pašaukia savo šalininkus turtinguosius. Paimkime pavyzdį iš Lietuvos. Ka-

dangi į antrąją Dumą «nekulturiškosios» luomos Kauno gubernijoje išrinko visus 6 atstovus socijaldemokratams, tai nauji rinkimų įstatymai teleidžia «nekulturiškomis» luomoms – valstiečiams rinkti tik 3 atstovus, o kiti trys turi but butinai išrinkti: 1 rusas, 1 dvarininkas ir 1 miestelėnas; Suvalkų gubernija tik vieną atstovą tegalės išsirinkti. Tose Rusijos vietose, kur žmonių subruzdymas kaip ir neapsireiška, valdžia visai nuo rinkimų palivosa.

Tik prieš spėką ji nusileidžia. Revoliucija gi prieš tą valdžios spėką tik ir kyla: nebutų priespaudos, nebutų nė revoliucijos. Amerikos kapitalistų valdžia taip pat, kaip ir caro valdžia elgiasi. Kalnakasių vadovus, kurių dabar eina byla, pagrobta slaptai, areštuota be teismo nusprendimo su tikslu nuzurduot juos kur, kad nė lapė nelotų. Tik ačių dideliu triukšmu, kurį pakėlė visos Amerikos susipratusieji darbininkai, ačiu smarkiems protestams, ir išrodinėjimams socijalistų laikraštijoj, įvyko tas, kad dabar teismas sprendžia apie gyvastį ir myrį tų darbininkų, o ne pasalingi kapitalistų šni-

pai su Mc Partlandu pryšakyje. Apie tai, kad norėjo nežinioms juos nužudyti, išrodinėjo gana plačiai «Appeal to Reason». Tik toki aiškų išrodinėjimai ir padarė tą spėką, prieš kurią Kolorados ir Idaho valdžios nusileido; juk net aukščiausiasis teismas joms pavedė daryti, ką nori.

Argi šitoki pavyzdžiai negali pertikrint, kad ramiu būdu nieko negalima išgaut iš valdovų. Tuo tarpu vis dar randasi tokių žmonių ir mūsų tarpe, rodos susipratusiųjų, kurie save vadina «praktiškais socialistais» ir sako, kad reikią tyliet ir kęst, o tik per apšvietą viskas persimainysią ramiu būdu ir—da ko gero — socializmas įvyks. Kad apšvietimas yra dideliai svarbus, tai visi socialistai pripažįsta ir už tai platindami socializmo idėją jie platina ir visokį apšvietimą; bet jeigu ir apsišvietę žmonės tunos po žmogaus—siaubuno letena ir tik lauks, kada ramiu keliu jiems atneš laisvę ir laimę jų prislėgtasis apšvietimas, tai vargu juos galėtum pavadinti apšviestais: apšviestas žmogus juk pažįsta save ir savo žmogiškas tiesas ir niekad negludus po savo «brolio—artimo» letena. Pakyla ir tamsūs prislėgtieji, o tuo labiau nebus ramūs apšviesti žmonės. Apsišvietę prispaustieji paprastai tampa revoliucionieriais, t.y. jie pakyla ne vien atkeršyti savo prispaudėjams, kaip tai daro tamsieji sukilėliai, — vadinasi gavalžiškasis sukilimas, — bet su tikslu nugriauti tą senąją tvarką ir padaryti tokias permainas, kad jau negalėtų atsirasti žmogus—siaubunas, prispaudėjas. Šitokiam žmogui—siaubunui rami šviesa nesuminkštys širdies, jis nusileidžia tik prieš spėką.

KO NORI SOCIJALDEMOKRATAI?

LEKCIJA PENKTA.

4. Kaip socialdemokratija žiūri į draugijos klausimus.

VI. BŪSIMASIS SURĖDYMAS.

(Tąsa).

AR gi ne juokingas dalykas reikalauti nuo ko nors, kad pasakytų, koks bus ateityje surėdymas? Męs galim apibriešti tikslai svarbiausius, pamatinius dalykus būsimojo surėdymo, pažymėt pakraipą, kurioje eina jo plėtojimas. Bet jau su tuo pačiu savo klausimu mūsų priešininkai pasirodo, kad jie labai—labai klysta: jie, matomai, rokuoja, kad įvedimą busimojo surėdymo galima atlikt kokiū nors administratyvišku (valdišku) aktu, na, kad ir parlamento nutarimu. Vienok, kaip kūdikis turi būt panešiotas tam tikrą laiką motinos iščiuje, kad paskui galėtų gyvuoti, taip ir būsimasis surėdymas turi pirmiaus pribrestį šiandieninės draugijos viduje. Kaip negimusio kūdikio gyvastis neatskiriama surišta su motinos kūnu ir be jo negalima, taip būsimojo surėdymo įvykimas negalimas be jo pirmtakūno kapitalistiškojo surėdymo. Ką kalba mūsų priešai apie būsimąjį surėdymą, tai yra jų liuso laiko išmislų vaisius, o ne gyvasis gamtiškas draugijos kūnas. Jūs, be abejo, girdėjot istoriją apie Johanno Leideniškio ir Tomąs Mūencerio suvertą pabaigoje vidurinių amžių viešpatystę, kuri tuojau išnyko. Gali būt, kad tų vadovų galvose viešpatystė tobulai surėdyta, bet tų laikų ekonomiškasis išsiplėtojimas buvo ne toks, kad komunis-

tiškas surėdymas būtų galimas. Primįsiu da apie prancūzų filiozofu Jean Jack Rousseau (— Žan Žak Ruso) idėjas apie būsimąjį viešpatystę arba valstybę, — idėjas, kurios teipgi sugriuvo; primįsiu jums Robertą Oweną, kurs bandė Amerikoje įtaisyti komunistišką valstybę, teipgi bandymus Kabe mokinių ir tt. Visi tie bandymai pilninteliai griuvo, dėlto, kad žmonės, kurie tuos bandymus darė, iš-anksto sustatė sau būsimosios valstybės planą ir norėjo faktus pritaikinti prie savo idėjų (minčių). Gyvenimo tikrybėje dalykas eina visai priešingai: męs visados turime daryti pataisymus mūsų idėjose, dėlto, kad faktai tikrybėje pasirodo ne tokiais, kokiais męs juos priešais save statėme. Bet kad komunistiška valstybė abelnai yra galimas daiktas, kad ji abelnai nėra priešinga žmogaus prigimčiai, tai tą prirodo kaip jezuitų valstybė Paraguajų, teip ir pirmųjų krikščionių bendrijos, jeigu jau nekalbėsime apie pirmobūvio komunizmą. Toliau, jeigu visais laikais galima buvo matyt pakraipą, kurioje plėtojosi draugija, tai ta pakraipa nebuvo teip žinoma savo smulkmenose, nebuvo teip aiškiai suprasta, kaip ją supranta dabartyje proletarijatas [darbininkai] ir jo susipratusiojo dalis, jo partija — socialdemokratija. Šituose santykiuose męs stovim kur-tai augščiau visų kitų žmonijos klesų ir klodų.

Pagalios męs ir šiolai kinėje draugijos formoje galime jau patėmyt užsimezgimą būsimojo draugijos surėdymo. Tokiais elementais yra akejinės draugijos, daugybė išdirbysčių, perėjusių į valstybės ir bendrovių rankas, išdirbamosios ir vartojamosios draugijos ir tt.

Taigi mūsų uždaviniu yra tik abelnais trukimais apreikšti plėtojimosi bėgi, bet męs negalim išrišti klausimą, kam prisieis valytis savo čebatus, griuvus kapitalistų surėdymui.

VII. «DALINIMAS».

Kaip tik mūsų priešai pradeda kalbėt apie būsimąjį surėdymą, jie tuojaus užsimena apie «*dalinimą*». Suprantama, kad męs būtume tikri kvailiai, jeigu norėtume «dalinti»: męs per tai ne tik nepagalbėtume sau, bet, kad kokios, tai da pagelbėtume stoti ant kojų kokiems prasišvilpinusiems ir skolose paskendusiams bajorų sūneliams ir kavalieriams.

Tie ponai nenori suprast, kad dalykas visai ne tame, kad nuo vieno ką—nors atėmus kitam pridėti: teip darydami, męs tikslai palaikytume esantį surėdymą. Mūsų tikslas — išdirbystės įrankių apdrauginimas. Tai reiškia, kad visas darbas turi būt vedamas visos draugijos abelnose didelėse dirbtuvėse, ir išdirbti daiktai (produktai) turi būt tam-tikra tvarka paskirstyti visai draugijai. Pažiūrėkite į vartojamasias draugijas Belgijoje. Ten yra apie pusė tu-zino socialistiškų keptuvių, kurios išdirba tiek duonos, kiek išdirba 400 arba 500 paprastų keptuvių. Tas viskas parodo puikią organizaciją, apimančią 6 tūkstančius šeimynų, kurių kiekviena vidutiniškai susideda iš penkių sąnarių. Per šešis mėnesius tos šeimynos suvartoja tavoro maž-daug už 1 milijoną frankų*). Nuo spalnio 1 d. 1894 m. iki 28 d. vasario 1895 m. parduota 2,676,191 (2 milijonai 676 tūkst. ir 191) kepalas, nuo ko gryno pelno buvo 120 tūkst. frankų. Anglų abelnos pardavyklos draugija, kuri 1893 metais apėmė 1,010 mažesnių draugijų, išleido pardavinių už 9 mil. 526 tūkst. 167 svarus sterlingų**). Iš šito matote, kad sistematiškas, platus naudos paskirstymas visai nėra tokia beprotiška svajone, o tik dalykų pilnai galimu. Žinoma, visados gali atsitikti, kad vienam reikės daugiau, kitam mažiau, bet esant tokiam dideliu turtui, kokio reikia tikėtis pagerinus išdirbystę, tas neturės jokios žymės. Tokios smulkmenos, kuriomis užsima mūsų priešai, parodo tik jų trumpregiškumą ir tamsumą. Tie ponai mažiausiai

*) Vienas frankas — 18 centų, arba 37 kap.

***) Sv. sterlingų — apie 5 dol., arba 9 rub. 60 kap.

turi tiesos keikti socializmą už tai, kad bus «dalinimas». Jeigu gali būt kalba apie dalinimą, ir tai apie neteisingą dalinimą, tai geriausia jo pavyzdį mes randame šiandieniniame draugijos surėdyme: čia tai ponai akcijonieriai padalina tarp savęs kitų žmonių darbo vaisius; čia tai atima nuo to, kas dirba, ir atiduoda tam, kas nieko neveikia; čia tai atiminėja nejudinamą turtą (žemę) iš ūkininkų, dirbančių kas miela dienele su prakaitu ant veido, ir atiduoda tuos turtus turtingiausiems. Tankiausiai už tai mus nupeikia ponai krikščionis–socialistai (teip vadinasi klerikalai Austrijoj ir kitur, o Lietuvoj jie žinomi kaip «krikščionis–demokratai»). Vertiko prierašas), bet jie tam užmetimui tai mažiausiai turi pamatų, kadangi naujas įstatymas stačiai rodią: — «Eik, parduok viską, ką tu turi, ir išdalink vargšams»; «Kas turi du drabužiu, atiduok vieną tam, kurs nė vieno neturi». Vienok visi šitie ponai yra kuoršiausi priešai padalinimo. Jie nė klausyt nenor apie valgomų daiktų prekių sumažinimą, akėzyjų ir netiesiųjų mokesčių pamažinimą, apie uždabūių pakėlimą ir tt. O tuo tarpu tatai būtų kone «dalinimu» pagal evangeliją, nes per tai dalis sunkenybės būtų nukelta nuo vargšų pečū ant didžturčių pečū.

Tai jų matote, kad ir šitas žodelis neturi jokios prasmės ir, jeigu jis nesupratusiai išmislytas mūsų priešū, tai jis parodo tik tai visišką jų neapsipažinimą su mūsų moksliskomis pažvalgomis.

VIII. LYGYBĖ IR LAISVĖ.

Baigiant šitą lekciją aš da turiu išaiškint, kaip mes supranta me lygybę ir laisvę. Kaip visur, teip ir čia reikia saugotis ištarti tuščius, be jokio turinio žodžius. Tankiai juokiasi iš socialdemokratų ir klausia: ar-gi tai galima, kad visi žmonės būtų lygūs? Kuomet mes reikalaujame lygios visiems piliečiams balsavimo tiesos, tai kai-kuriuose susirinkimuose mums tenka išgirst atsakymus su šitokioms sumanims pastaboms: ne visi gali turėti lygaus ilgumo nosis, ne visi gali turėti mėlynas akis, šviesius plaukus ir tt. Stačiai neįtikėtina, kaip be galo dideli tų ponų rūpesčiai apie mus. Viename mūsų moksliskamjame veikale, «Komunistų Manifeste», aiškiai pasakyta, kad visiškai ne griamediškas sulyginimas yra mūsų tikslu. Savo knygoje «Socializmo plėtojimas nuo utopijos prie mokslo» Fridrikis Engels aiškiai sako: «Žmonės, visame kame lygūs tai šmėklos». Jei kartą jau yra tam dalykui toki aiškūs ištairimai, — bet jie tai skaito tie ponai! — reikėtų pajieškoti truputį išmintingesnius prirodymus priešais mus. Ištikrųjų socialdemokratija nori tiesų ir priedermių lygybės, ji nori, kad būtų tiesų lygybė prie gyvavimo, prie draugijos gerybių, ji nori, kad visi pagal savo išgalę dirbtų visuomenės (arba draugijos) gerovei. Šitas prašalina teipgi kitą baisiai didelį akise mūsų priešininkų klausimą — klausimą apie tai, ar turės būsimamjame surėdyme lygias tiesas žmonės darbštiejei ir tinginiai. Tie ponai darbą rokuoja labai kankinančiu ir pažeminančiu, ir dabartiniame surėdyme teip ir yra. Tegul poetas Schuelleris (Šileris) mums kalba: «Darbas yra papuošimas piliečio, gausumas — atlyginimas už darbus». Tegul garbingiejei miestiečiai deklamuoja šitas eiles, pakėlę aukštyn akis — jei šios dienos draugijos surėdyme kas-nors dirba, tai jis pagarbneturi ir gausumo nežino.

Primįsiu jums da sykį žodžius domininkonų minyko (zokoninko) — poeto, Kompanellos, kuris norėjo įdėti į pamatinius valstybės įstatymus reikalavimą, kad visoks darbas — kaip darbas ministerio, teip ir užkaborių valytojus darbas — vienaip būtų gerbiamas. Jeigu darbas bus ištikrųjų gerbiamu dalyku, jeigu jis nebus atliekamas teip baisiose, teip sveikatai kenkiančiose sąlygose, kaip tai yra šiandien, jeigu nereikės po 14–15 valandų būti pažeminėse kasyklose, jeigu nereikės užsiimti tokiu darbu, teip kenkiančiu sveikatai, kaip — pavyzdžiui, — veidrodžių apleidimas gyvuoju sidabru, fosforinių briežiukų dirbimas ir tt. — tada nuo darbo nieks nebandys atsisakyti, ir toks darbas ištikrųjų reikalin-

gas mūsų organizmui (kūno sudėjimui).

Jūs pažiūrėkite į žmogų, dirbantį vien tokį darbą, kuris būtinai reikalingas jo organizmui. Jis tiesiok svajoja apie tokį darbą, kadangi jis jį gaivina, sustiprina jo dvasią ir kūną. Bet, suprantama, darbas, dirbamas paprastose šių dienų sąlygose, tokiais ma-
loniomis ypatybėmis neatsižymi.

(Toliaus bus).

Šventiejei, kunigija ir socializmo ideja.

I.

ARCIVYSKUPAS Messmer katalikų kongrese, kuris anais metais atsibuvo Buffalo, N.Y., tvirtino, kad «socializme yra daug gero». Vienog jis smarkiai užsipuolė ant socialdemokratų (arba socialistų) platformose punkto, kur pasakyta, jog «tikyba yra privatiškas žmogaus dalykas». Jis sako, kad tas reikalavimas yra bedieviškas ir nuožmus; ir dėl to kiekvienas katalikas turis kariauti prieš socializmą.

Jeigu pažvelgsime į tos pačios bažnyčios pripažintus šventuosius tai matysime, kad jie ne tik nebuvo priešininkais, bet stačiai buvo apgynėjais idėjos, kurią šiandien vadiname Socializmu. Naujojo įstatymo perskyrime IV, 32–35. šv. Lukošius, aprašydamas krikščionių komuną Jeruzolime, sako: «Visi tikintieji buvo vienos širdies ir dvasios; nė vienas nesisavino savo daiktų: visuomė visi dalinosi išvien, ir niekam nieko nestokavo; kuomet savininkai pardavė gaspadas ir žemes; sunėšė turtą į abelnąjį išdą ir dalino kiekvienam pagal jo reikalą».

Šv. Jeronimas sako: — «Raštas šventas vadina žemės turtus «neteisybės mamonu», kadangi jie kyla iš neteisybės, nes nė vienas jų negali įgyti, kitų nenuskriaudęs, nepražudęs. Yra paprasta patarlė, kad tie, kurie juos turi, yra turtingi ar tai per skriaudimą kitų asabiškai, arba turėjo būti skriaudėjais tie, nuo kurių jie paveldėjo tuos turtus» (tai parašė šv. Jeronimas savo raštuose, kurie tapo atspaudinti 1678 m. Paryžiuje).

Šv. Krizostomas turėjo būti tikras anarchistas, kadangi išmėtinėdamas javų pirkliais jis šiteip kalbėjo: — «Žemė buvo išdžiūvus, nuo saulės kaitros sutrūkus, vaisiai negalėjo augti, badas grėsė. Staiga juodi debesys su lytumi užslinko ir išgelbėjo viską; visa žmonija džiaugėsi, išskyrus tiktai turtinčių. Paklausus kodėl jis nusiminęs, jis atsakė: Aš turiu sukrovęs 10 tūkstančių karčių kviečių, dabar nebus kur jų padėti. Argi jį ne verta suvertavoti kaip komunos*) neprietelių?»

Toliaus, kada tas pats šventasis kalba abelnai apie nuosavybę, jis sako: — «Vartoti savo turtus vien tik savo naudai yra tai varguolių apvogimas, tai kito nuosavybės apiplėšimas, ir tokį verta nubausti lygiai, kaip tą, kuris šiaip vagia. Tau valią pasilaikyti tiktai tas, kiek tau yra tikrai reikalinga, šiaip viskas priguli vargšams. Tai yra jų turtas, o ne tavo». (Tas yra ištraukta iš šv. Krizostomo raštų *Bibliothek der Kirchenvaeter*, 19 tomas 27, 35, 51 ir 52 pusl.).

Šventas Grigorius sako savo rašte («Des Louis et des Devoirs des Pasteurs», XXI. 303 ir 304 pusl. Spaudinta 1682 m.): — «Žemė yra visų žmonių nuosavybe (savastimi) ir yra tuščias dalykas mislyti, jog esi nekaltas, kada sau vienas pasisavini visiems žmonėms Dievo duotą dovaną. Kada žmonės nesidalina su visais to, ką jie turi, tada jie pastoja žmogžudžiais».

*) Komuna (k o m m u n a) tai žmonių draugija, kur visi turtai yra bendra nuosavybe ir nė viena ypata negali pasisavinti ir sakyti, kad „tas mano vieno“. Komunoje gyveno pirmiejei krikščionis.

Popiežius Bazilius Didysis skelbė šias tiesas: — «Argi nėra va-
gis, tu, kuris sau pasisavini tą, ką tu įgijai, idant padalintum vi-
siems? Jeigu vadinasi vagim tas, kuris pasiima vieną drabužį, ar-
gi gali kitaip pavadinti tą, kuris matydamas priešais save nuogus
žmones, ir galėdamas juos apdengti, palieka juos nuogais? Turtin-
čiai tik pasisavinę yra *komunališką lobį* ir duoda jam vardą *privatiš-
ka nuosavybė*». («Sur l'Avarice», 23 p.).

Argi socialistai aiškiaus stato savo reikalavimus?

Šv. Klemensas vėla sako: — «Komunistiškas gyvenimas yra
žmonijos pareiga. Tik neteisybė leidžia vienam žmogui sakyti: «tas
mano», kitam «tas priklauso man»; iš to kyla tarpe žmonijos nely-
gybė».

Ar kuris nors socialdemokratas išdrįso tiek reikalauti?

Galiop šv. Ambrozijus (savo 64 pamoksle apie šv. Lukošių,
16 skyriuje) sako: — «Dievas sutvėrė visokius daiktus, idant visi
jais galėtų naudotis, ir žemę visų nuosavybe padarė. Ganta įsteigė
komunistiškas tiesas, o tik prievarta padarė ypatiškąją nuosavybę.
Kadangi žemė buvo visiems lygiai duota, tad negalima nė vienam
pasisavinti tos žemės gėrybių daugiau, ne kaip galima suvartoti;
kas turi daugiau, tai tas yra pasisavinęs nuo draugijos».

Matoma iš šitų ištraukų, kad jeigu šiandien gyventų tie šven-
tiejie, jie visi būtų tikrais socialistais. Kasžien, ar vysk. Messmer,
kurstydamas prieš socialistus, tuomi liepė ir prieš šituos šventuo-
sius kariauti? — [Pagal Victor Berger'į].

II.

Kad protestoniški klerikalai teipgi yra socializmo priešai,
kaip ir katalikiški klerikalai, tai galima matyti iš šito jų pasielgi-
mo, kad abelnai jų tikybiškųjų sektų valdovai atvirai pranešė (pa-
tėmyję Charles Kingsley'o ir F.W. Robertson'o palinkimą prie
socializmo), kad joks pamokslininkas arba švento rašto skelbėjas
ne turi skelbti arba ir netiesioginiu būdu remti mokslą arba įtek-
mę socialistų.

«Die Nation» (Berlyno laikraštis) praneša, kad protestonas pas-
torius Karell per klaidą buvo apkaltintas už parėmimą socialde-
mokratų kandidato į parlamentą, Berthold'o; už tai bažnyčios vy-
resnybė (Hesse), nubalsavo jį nubausti, nors pati konsistorija pri-
pažino, kad jis nieko stačiai nepadarė. Jo nuodėmė buvo tame,
kad jis praleido progą išpeikti socialdemokratų ir jų kandidatą
prieš rinkimus, ką jis turėjo kaip kunigas padaryti. Jo tylėjimas
padaręs bažnyčiai blėdį, ir tuomi parodęs savo nuomonę, visai ne-
tinkamą kunigų amatui ir tas būk pagadys pagarbą ir užsitikėjimą,
ko reikalaujamas jo pašaukimas. Reikia prie tos progos priminti, kad
net Berthold'o aponentas reakcionierius Stein ketino padėti i šali
abelnų lygybę balsavimuose.

Vėla kunigas Ruess, Alameda miesto, turėjo nuo kunigystės
atsisakyti tik dėl to, kad jis buvo pastojęs socialistu. Čia būtų
galima eilių eiles suminėti pavyzdžių, bet ir šitų užteks. — [Iš
«The Literary Digest»].

Atviras laiškas Šiaulių darbininkų Amerikos Lietuviams darbininkams.

DRAUGAI! Gyvendami tolimam krašte, apleidę tėvy-
nę dėlei policijos persekiojimų ar bėdo spiriami, Jūs
tankiai nežinot, kas dedas mūsų krašte. Ir tankiai
vilkai avies kailiu prisidengę meilinas prie Jūsų ir ranką iš-
tiesę maldauja Jūs berti į ją savo sunkiai uždirbtą skatiką. —

Mums pateko į rankas laiškas «Šiaulių šv. Juozapo» katalikų
darbininkų draugijos, užvardytas: «Tolimieji draugai Ame-
rikiečiai!» — Maloniais žodeliais jie kalbina Jūs, pasigiria,
kad jų «užmanymai ir pasirizimai geri ir platūs» ir aimanauja,
kad truksta jiems — «skambučių»; gal ne vieno širdį sumnkš-
tįs tas laiškas ir išmes jis sunkiai uždirbtą skatiką. Bet mes,
draugai, skaitome sau už pareigą persergėt Jus. Nemanykite,
kad mes «susilaukėme užšvintant liuosybės ausrelę», kad
«ir mums pagaliaus jau leista yra vienyti ir rišti į darbinin-
kų kuopas ir draugijas».

Toli gražu da to nėra, — po senovei žmonės kariaimi ir
šaudomi, kišami į kalėjimus, net Dumos atstovai suimami ir
patraukiami prie atsakomybės; darbininkams nevalia be po-
licijos leidimo net į profesijonales sąjungas tvertis; jau
esančios profesijonalinės sąjungos persekiojamos, valdybos su-
imamos, butai užpečtinami. Leista yra gyvuoti tik tikrųjų
rusų ir kitoms juodašimčių sąjungoms, leista yra gyvuoti ir
«katalikų darbininkų draugijoms» po vadovyste kunigų. —
Nemanykite, draugai, kad tai yra «darbininkų» draugijos,
kurios rupinas buvio pagerinimu, kovoja su išnaudotojais;
anaipol, — prie «katalikų darbininkų» draugijų prisideda ir
darbininkų išnaudotojai. Kauno pabirkantai tik tuos darbi-
ninkus priima į pabirką, kurie atneša liudijimą apie savo pa-
žiuras nuo kun. Olševskio — Kauno «katalikų-darbininkų
draugijos pirmininko». Prie Šiaulių šv. Juozapo draugijos
priguli nemažai ir meisterių, samdančių darbininkus, tris iš
jų net į valdybą įeina.

Tikslas tokios draugijos yra kovoti su socialistais ir pa-
imti į savo globą visus darbininkus. Draugija visoms ketu-
rioms priešinas streikų vedimui ir nuolat kala darbininkams,
kad tik nuolankumu jie laimėsę. Spręskite, draugai, keno
reikalus gina tokios draugijos: darbininkų ar kapitalistų, ir
keno supratimu jų «užmanymai ir pasirizimai yra geri ir pla-
tūs». Žinokite, draugai, kam duoti savo sunkiai uždirbtą
skatiką! Jeigu Jūs norite, kad Lietuvos darbininkai sulauk-
tų «užšvintant liuosybės ausrelę», jeigu norite, kad pabėgė-
liams būtų leista sugrįšt atgal į tėvynę, neduokite šv. Juoza
po draugijai pinigų, bet visus liekamus skatikus aukaukite,
kaip lig-šiol aukavot, «Revoliucijos reikalams».

Šiaulių susipratusiųjų darbininkų vardu —

Lietuvos Socialdemokratų Partijos

Šiauliai, 1907, geg. m.

Šiaulių KOMITETAS.

* * *

Sykiu su laišku prisiunčiame kopiją «šv. Juozapo drau-
gijos» laiško «Tolimieji draugai Amerikiečiai»

[Čia to laiško kopiją ir talpiname, kad geriaus skaitytojai persi-
liudytų. Red.]

Tolimieji draugai Amerikiečiai!

Jums krašte liuosybės ir pinigų begyvenant, ramu ir
linksmu bėga gyvenimo dieneles!

Ir mes, brangūs mūsų draugai, susilaukėme užšvintant

liuosybės aušrelę ir mums pagaliaus jau leista yra vienyties ir rišties į darbininkų kuopas ir draugijas.

Taigi susitvėrė toki sąjunga vargšų darbininkų Šiauliuose po vardu šv. Juozapo. Yra jau 400 sąnarių. Užmanymai mūsų ir pasiryžimai geri ir platūs, bet truksta mums to didžiausio ekonomišką veikėjo — skambučiu.

Žinodami ir nuolat girdėdami apie jusų, — Broliai Amerikiečiai, gerą pelną ir nešikštą širdį, o teipat spręsdami, kad visgi Jums malonus yra tas mūsų gimtinis kraštas, ta varginamoji mūsų Lietuva ir jos sunūs vargšai žmoneliai, drįstame maldauti Jumis, Draugai Amerikiečiai, ar nestengsitės kiek mus gelbėti. Męs norime įsitaistyti savo butą, kur galėtumėme susirinkti ir reikalų savo apsvarstymui ir vaikų savo pamokymui, o teipogi patiems ir šeimynoms mūsų pasilinksminimui. Aukos jusų bus priimamos su didžiausiu dėkingumu, garsinamos mūsų laikraščiuose ir susirinkimuose ir vis su taja viltimi, kad kuriam iš Jusų pagrįžus į mūsų kraštą turėsimė kur ir Jumis, jeigu reikėtų, priglauti, arba šiaip jau susieiti ir širdį išsiilgusią atgavinti. Kiek kas išgalės ir norės mums prisijūsti, kartu su ankoms savo pažįstamų ir draugų meldžiame leisti ant šio adreso: Russia. Szavli, Kovenskoj gubernii. Draugijos šv. Juozapo pirmsėdžiui kunigui Jonui Maciejauskiui.

Meldžiame teipogi pranešti mums adresus ir kitų geros širdies lietuvių ir darbininkų Draugijų, idant galėtumėm ir prie jų su savo meldimu kreiptis.

Draugijos Pirmsėdis: Kun. *J. Maciejauskis*
Vice—Pirms.: *M. Vaišvila*

Valdybos sąnariai:

L. Albricht, V. Sintautis, A. Gelžinis ir K. Kanteika.

Šiauliai kovo 19 (bal. 1) d., 1907 m.

Meldžiame tą lakštą palikti Amerikoj, su aukoms lakštą mums parsiųsti.

Da apie apšvietimą ir kas yra apšviestu.

PABANDYSIU atsakyti *Beveik Socijalistei* ant jos klausimo: «Kas yra apšvietimas ir kurį žmogų galima pavadinti apšviestu».

Apšvietimas (suprantama — proto) yra tas proto tobulumo laipsnis, kuris padaro žmogų laimingu dvasioje ir naudingu draugijai.

Kad pasiekti tą laipsnį, žmogus turi turėti supratimą apie gamtą ir jos veikimą ant viso sutvėrimo; smegenis tada jau yra linkę prie savistoviško visokių gyvenimo uždavinių svarstymo.

Ne visus mokintus žmones galima pavadinti apšviestais. Be apsirinkimo galima pavadinti Rusijos carą mokintu, nes jį mokino ne vienas, bet keli mokintojai, be abejonės, mokino visokių šakų mokslo, bet apšviestu jau turbūt jį galėtų pavadinti tik tai beprotis. Tas pats yra ir su kitais, ne tik su carais, bet ir abelnai su visais, kurie svetimo prakaito vaisiais gėrisi.

Tik tokį žmogų galima pavadinti apšviestu, kuris turi pilną supratimą apie visas šakas mokslo ir jo nandą, žmogų liuosą nuo

5 prietarų (niektikysčių), suprantantį pereiną draugijoje ir išpildantį tas pereinąs.

Petras M. K.

* * *

«Kas yra apšvietimas ir kurį žmogų galima pavadinti apšviestu?»

Apšvietimas yra tai supažindinimas žmogaus su juo patim, su jo pareigoms ir su dalykais, kurie rišasi su juomi. O apšviestas žmogus yra tas, kuris supranta teisingai savo padėjimą žmonijoj ir visose aplinkybėse. Kitais žodžiais: ne tas apšviestas, kuris daugiausiai kliaus išėjęs ir galvą prikimsęs bergždžiu mokslu, bet tas, kuris supranta ir protauja apie dalykus ir jų santikius ir *moka gyventi pilnoj prasmėje to žodžio.*

Socijalistė.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Amerika ir Japonija. Ir vėl, po pernykščių paskalų, pradėjo kalbėti apie karę Japonijos su Amerikos Jungtinėmis Valstybėmis. Priežastis, ne vienintelė bet didžiausia, ta, kad japonai tapo ižeisti tuo, kad jų vaikų nepriėmė į mokyklas sykiu su baltaisiais vaikais San Francisco mieste. Prie to prisidėjo daugiau visokių priekabių, ir Japonijoj pradėta boikotuoti Amerikos tavorus teip, kaip pernai darė Kynuose, o dabar Amerikos laikraščiai ėmė rašyti, kad japonai rengiasi prie karės; kad Amerikos valdžia, anot paskalų, jau paliepus laivynui ruoštis į Ramųjį didmarį (Pacific). Bet šitą paskalą paskiaus užginčijo vyriausybė. Kelios dienos atgal buvo laikraščiuose pranešta, kad karė neišvengiamai įvyks. Bet pereiną pėnyčią Japonijos ambasadorius Amerikoj, Aoki, pasakė, kad «karė tarp Jungtinių Valstybių ir Japonijos yra negalima». Tai būtų, girdi, piktadarystė priešais žmoniškumą ir toliaus paaiškina [tikrai kapitalistiškai], kad tas žmoniškumas, tai komercijos ir pramonės [pirklių ir pabirkantų] reikalai, kuriuos karė «ižeistų» abiejose šalise. Apie žmonių gyvybes, kiek karė prarytų kapitalistai ir valdovai nė nemini.

Anglija. Anglijos parlamentas iš senovės susideda iš dviejų butų; žmonių atstovų arba žemojo buto ir lordų arba ponų buto. Dabar valdžia — ministariai — liberališka, tai ji remia užmanymą panaikinti lordų butą ir padaryt parlamentą tik su vienu butu. Tai būtų demokratiška žmonių atstovybė; o lordai tie nė nėra atstovais renkama, bet paveldėdavo bute vietą nuo tėvų.

Parlamente teipgi pakeltas seniai klausimas apie Airijos savyvaldą, o dabar eina klausimas apie įkūrimą katalikiško universiteto. Airijoj [Irlandijoj].

Pasimirus atstovui Sir Charles Palmer, laivų pabirkantui, buvo antras rinkimas į jo vietą. Rinkimai gana karšti. Airiai stato savo savyvaldos šalininką.

Australijoj ne visur moters turi lygias tiesas su vyrų tiesomis ir ne visur norima įvest balsavimo tiesą moterims. Liepos 4 d. Capetowno seimas balsų dauguma — 66 prieš 24 — atmetė rezoliuciją apie įvedimą tos tiesos.

Santaikos konferencija Haagoj (Holandijoj). Daug klausimų tame pasikalbėjime pakeliama ir išrišama, ir tai vis vardan žmoniškumo. Kad ne vartotų karėje teip baisių draskančių kulų, kad susitaikytų per arbitracijos teismą, tai amerikiečių įnešimas. Miss Anna Eckstein iš Bostono (Mass.) padavė didelę peticiją net su 2 milijonais amerikiečių parašų, kad būtų įvestas arbitracijos teismas («trečiųjų teismas»).

Maskolių valdžios atstovas Nelidov, kaip konferencijos prezidentas sveikino ją, tą amerikietę, kad tiek daug parašų surinkta.

Tas pasikalbėjimas ištikro tik pasikalbėjimas, o ne darbas. Kalba tą, ko nė viena valdžia nepildys. Kuomet korejiečiai padavė protestą prieš Japonijos saivališką viešpatavimą Korejoj, tai konferencija vaiposi, o Japonijos atstovas tą įnešimą visai ignoruoja ir sako, kad nėra reikalo su tuo supažinodinti svieta.

Turkija. Armenų dalis prigulinti Maskolijai [Kaukaze], o kita dalis — Turkijai. Turkų valdžia nuo seniai vis karts nuo karto įtaiso baisias armėnų skerdynes, siundydama ant jų puslaukinius kurdus. Tokia skerdynė buvo ir pereitą savaitę. Yra nužiūrėjimai kad šitą skerdynę prarakė caro valdžia; ypač teip nurodo dėlto, kad pulkas maskoliškųjų valkatų, juodašimčių po vadovyste tulo Androniko išėjo į Turkijos Armeniją ir agitavo muzulmonus prieš skerdynių. Armėnai mat apšviestiesni, taigi ir valdžioms priešingi, Dėlto josios ir skerdžia juos. Caro valdžia anais metais ir-gi įtaise ne kartą paminėtinas baisias skerdynes Kaukaze. Tada ir turkų valkatos padėjo, tai dabar caras atsilygina Trnkijai, ypač, kad tikisi iš jos gaut pinigų.

Prancūzija. Perpignane pasipriešino valdžiai 20-tasis pėkštinių regimantas, kurs buvo iš Laozac nusiustas tenai malšinti streikininkų. Tai jau antras regimantas pakilo prieš valdžią.

Portugalijos revoliucija ne tik eina pirmyn, bet gal įvykti baisios žudynės. O tai dėlto, kad karalius Karolius, prieš kurio kas kart biauryn einančią valdžią ir sukilo visuomenė, paskutiniu laiku apvogė valstybės banką, išieškodams apie 2 mil. dolerių ir, atpildymui tosios, užkrovė ant žmonių da didesnes mokesčius. Toks begėdiškumas jau ir didžiunus pajudino, kurie teipgi reikalavo per savo pasiuntinius būtinau daryt permairnas savo pasielgimuose. Karalius, vieton nusileisti, pavadė diktatūrą visų neapkenčiamam premieriui Franco, kuris dabar turi savo valioj visą kariumenę, ir dėlto gali būt baisios žudynės. Žmonės, žinoma neliaus revoliucijos kėlė, kadangi priespauda jau jiems įkarto galutinai.

Rusija. Didelį išpūdį padarė atidengimas juodašimčių suokalbū nužudyti grafą Vitte. Tą susekė revoliucionierių organizacija. Gegužės mėn. atvyko į Peterburgą juodašimčių pasiuntinys, pristojų už darbininką viename pabrūke, ir nuduodamas anarchistu revoliucionieriu prikalbino da 4 revoliucionierius ir rengėsi prie minėto žudimo. Bet revoliucionieriai susekė, kas jis per paukštis ir 4-riais šūviais jį patį pašarvojo.

Daugelyje vietų vėl atsikartoja valstiečių subruzdimai ir visokios riaušės, kaip išgirdo apie išvaikymą dūmos. Ši kartą žmonės, matyt, nekaltina savo atstovų, kam jie sugrižo be «laisvės ir žemės», bet kaltina valdžią. Jie dabar kyla prieš savo artimiausius siurbėles dvarponius. Apie Tulą sudegino dvarus kunigaikščio Bobrinskio ir kunigaikštienės Viadpolskos.

Valdžios represija arba priespauda eina aršyn. Laikraščius kiek drąsesnius labai tankiai konfiskuoja ir visai uždaro. Iš lietuviškų laikraščių, kaip žinoma, sustabdyta «Skardas», jo vieton pasirodė «Žarija», kurios antrasis numeris jau vėl negalėjo išeit.

Valdžia dabar apskelbė didelę bausmę ir štriuopą, jei kas skleis neteisingas apie jos darbus žinias. Na, žinoma, dabar viskas bus neteisinga. Pirma neteisingas žinias jos pačios laikraščiuose užginčydavo; dabar jau ji nuo to bus laisva, ir kas tik ką rašys, ypač jei tikrą teisybę, — tai ji ir baus už «neteisybę».

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Stiklo darbininkai. Detroito 9 liepos bus susivažiavimas langų stiklo darbininkų sąjungos. Apie septynerius metus kovojus ne-

priklausoma langinio stiklo darbininkų unija, žinoma kaip «Local Assembly N 300 Knife of Labor», susivienijo su senąja organizacija. Ta organizacija turi susirišimus ir su kitų šalių tos pramonės darbininkais.

Streikai San Francisco mieste, Kalifornijoje nesiliauja. Vieni darbininkai liaujas streikavę, kiti pradeda. Skalbtuvų darbininkų streikas pasibaigė, kaip iškovojo 48 valandas darbo per savaitę. Geležies darbininkai matomai neišlaimės 8 valandų darbo dieną. Gatvežimių, elektros ir kitokių darbininkų streikai krypta prie pabaigos, iš dalies išlaimėta.

Ramybės ir santikos laikas, — apie tai visų šalių dideli žmonės dabar kalba susirinkę į Haagos miestą (Europoj), o tuo tarpu pasirodo, kad pereitais metais Amerikoj nebuvo karės, buvo santika, ramybė ir žuvo arti tūkstančio gyvasčių — 919 — malūnuose, kasyklose ir Pittsburgo dirbtuvėse. Anais metais nalaiminga mirčia mirė 3,361 Amerikos geležinkelių darbininkų. Daugiau kaip trečdalis 70 tūkstančių mirėjų New Yorke kasmets atsitinka prie darbo, tankiausiai tik per kapitalistų godumą, kad dėl «pačėdo» neapžiūri kaip reikiant ir neprašalina pavojaus.

Streikai vis da juda įvairiose Jungtinių Valstybių vietose. Pawtucket, R.I., mašinų dirbėjai streikuoja už trumpesnę darbo dieną ir geresnes sąlygas. St. Louise streikuoja metalo šlypuotojai. Daugiausia streikuoja už 8 val. darbo dieną.

Kaip tik įplaukė į New Yorke uostą, atėjęs iš Liverpoolio laivas «Umbria», birželio 30 d. uosto darbininkai sustreikavo, nėjo iškrauti laivo ir kitų darbų dirbt. Tie darbininkai reikalavo po 60 centų už kiekvieną nedėdienio darbo valandą, bet jų reikalavimo neišpildė, tai jie ir sustreikavo.

Western Federation of Miners pereitą savaitę turėjo savo susivažiavimą Denvere, Colo. Viršininkais paliko tuos pačius draugus, kurių dabar eina byla Boise, Idaho, t.y. Meyerį — prezidentu, Haywoodą sekretorium — išdininku (jiems esant nelaisvėję jų vietas užimą lig laikui kiti išrinkti drangai).

Susivažiavimas priėmė didei aštrią rezoliuciją, kurią kapitalistų laikraščiai ir pavadino revoliucijoniška.

Vergija Amerikoj. Šiaurinėj Karolinoj naujas «Nortfolk & Southern» geležinkelis turi 20 vergų, kuriuos tik-ką atkeliavusius į Ameriką parsigabeno iš New Yorke. To geležinkelio kontraktorius Kline, kurs laikė tuos žmones kaip vergus, liko nuspręstas į kalėjimą.

DARBININKU JUDEJIMAS SVETUR.

Italijos valstiečių subruzdimas tikrai eina smarkyn apygardoje Venecijos ir Bolognos. Apie 50,000 valstiečių pametę darbą išėjo į streiką ir daugelyje vietų ėmė daryt visokias riaušes. Kariumenė tapo pašaukta juos malšinti, tai da labiau juos įpykino. Viešus susirinkimus valdžia užgynė.

* * *

Visuotinas streikas Prancūzijoje yra rengiamas dėl šios priežasties. Visuotinos darbininkų federacijos kurie-ke kurie nariai pasirašė po manifestu, kuriame sveikina 17-ąjį kareivių regimentą, kurs pakilo prieš valdžią. Valdžia tuos narius apkaltino. Iš to ir kyla dabar streikas, — kova darbininkų jau ne su kapitalistais, bet su jų valdžia, kova bus ne ekonomiška bet politiška, jei ji ištikrujų įvyks.

* * *

Badene (Vokietijos kraštas), Mantecimo miesto darbininkai iškovojo 8 val. darbo dieną. Kadangi tą agitaciją varė socialistai, tai kapitalistų tarnai rašo laikraščiuose, kad «socialistai miestą privertę įvest 8 val. darbo dieną, tai šitas jų teroras labai išpykęs darbininkų organizacijoms, kurios pirmiausia nori įvest 8 val. darbo dieną pas privatiškus pramoninkus». Mat tokiu būdu kapitalistų bernai nori suerzinti ir supindyt darbininkus. Bet vis gi perkvailai daro.

LIETUVOS DARBININKŲ JUDEJIMAS.

Vilniaus siuvėjai sustreikavo. Kadangi darbdaviai nenorėjo nusileist, tai siuvėjai darbininkai pastreikavę tris savaites apie vidurį birželio pradėjo taisyti savo dirbtuves, kad streikui užsitęs, galėtų ilgiaus laikytis.

Griškabūdžio valsč. Naumiesčio pavieto, Stainiškės kaimo Kudirkos, didelio ūkininko, darbininkai buvo nutarę švęsti gegužės šventę; bet šeimyninkui tas nepatiko ir norėjo vieną darbininką atstatyti; tada darbininkai sustreikavo, reikalaudami ne tik jų šventės pripažinimo, bet ir geresnio valgio ir drabužio. Prie streiko prisidėjo ir piemuo, tiksliai tėvo subartas, grįžo atgal prie darbo. Kiti laikėsi visą savaitę; nors užstojančiams jų vietas buvo apšaukta boikotas, tai vienas darbininkas sugrįžo prie darbo ir streikas pasibaigė. Bet Kudirka pridėjo 1 rub. viršaus, pagerino valgį ir žmoniškiau pradėjo apsieti.

SANJUNGOS REIKALAI.

Dėlei Brooklyno draugų pasikalbėjimo.

Nedaug terastum draugų, kurie neturėtų atkreipti atidos į dabartinį mūsų LS. Sąjungos reikalų bėgį. Ir nedyvai, nes didinant visokios rūšies prispaudimams, negal neužteikt žmogui ant mislies, kodėl tų prispaudimų taip daug, taip įvairių, kodėl jie kasdieną dar vis dauginasi, ir kodėl negalima tam viskam užkirst kelias. Negali, sakau, užteikt tokia mislis jeigu tik tam, kurs pats savęs nepažįsta, kad jis yra žmogum.

Teip. Jeigu nebutų užėjęs tas dalykas ant mislies, nebutų susitvėrusi ir mūsų LSS. Atsirado keletas draugų, kurie užmatė skaitlingas minias savo brolių-lietuvių, dar labiau vargstančių, neg kitos čion, Amerikoje, esančios tautos. Ir sušukus «darbininkai, vienykimes», neilg trukus susitelkė skaitlingas būrelis, pasišventusių, nežiurint jokių kliučių, vienyt tas minias. Galima sakyti, kad darbas sekėsi, ir viltis buvo ne už kalnų, kad tų pasišventusiųjų darbo vaisius — «Kova» bus pakelta iki laipsnio aukščiausiųjų lietuviškų laikraščių.

Teip. Viltis buvo, tik laukėme III-čio Susivažiavimo, kurs tą viltį but pagelbėjęs įvykinti. Bet, ant nelaimės, Susi-

važiavimas tąją viltį nustumė už kalnų, palikdamas kožnam sąnariui tik rupestį: kaip «Kovą» da palaikyt nors tokią, kokia dabar yra. Dėlei to paties dalyko ir Brooklyno draugai atranda reikalingu perkelt «Kovą» į Brooklyną, apie ką ir noriu keliais žodžiais pakalbėti, ar praktiškas tas jų sumanymas.

Gal kas paklaus, ką-gi tokio blogo padarė Susivažiavimas, kad net viltį atėmė? Tiesa, jis nieko blogo nepadarė, arba, kitaip sakant, nenorėjo padaryt, bet visgi ir nenoroms blogumas pasidarė. Tas blogumas, tai įvedimas «nesvyruojant» (kaip drg. Petratis rašė) «naujosios tvarkos». Aš nesakau, kad naujoji tvarka yra blogas dalykas, bet blogai yra tas, kad ji tapo įvesta neprisigatavijus. Tą tai blogumą ir padarė Susivažiavimas. Už tat blogą, kad nei vienas narys nemislijo, kad ji bus įvesta. Bet apie jos įvedimą ir apie jos reikalingumą kitą sykį, dabar kalbėsiu apie brooklyniečių sumanymą.

Draugai brooklyniečiai savo pasikalbėjime beveik viską apkalbėjo, nutarė, ir nusprendė nepraktiškai, neteisingai ir darė tai, neapsvarstydami visapusiškai dalyko.

1. Jie sako, kad geriau «Kovą» pakelti, reikia prie jos atidaryti biznį. Klausimas: ar socialistų principai ir tikslas yra pakelt ant aukščiausio laipsnio biznį? Man rodo, kad ne. Biznis yra jau be mūsų taip pakilęs, kad jau nuo mūsų nebereikalauja pagelbos. Kapitalistai tą atlieka labai puikiai. Ir mes jau jų nebesubankrutysim tol, kol nuo jų tiesiog nebus paimta viskas į visuomenės rankas. Kasgi tat mums reikalinga? O-gi agitacija ir pasišventimas. Gal kas pasakys, kad galima ir biznis ir agitacija sykiu varyt. Ne visai taip. Patyrimas parodo, kad dviems ponams sykiu negalima tarnaut. Mes iki šiol buvom atlikę darbą be jokio biznio, ir darbas taip kilo, kad, sakau, ne už kalnų buvo viltis, dar «Kovą» padidint. Ar tas neatsakė socializmo tikslams? Aš nemisliju, kad atsiras nors vienas, kurs sakys priešingai. Kodėl tat mums dar negalima buvo eit tuom pat keliu? Girdėjau draugus kalbant, buk taip darbas nebuves jau galimas toliau varyt, nes, girdi, visi darbininkai metę knygas ir nenorėję toliau dirbt, o naujų nebuve. Netiesa. Jeigu kurie pailso ar patingo ir metę knygas, tai reikė dar rankoms paplot, nes jų vieton butų kiti atsiradę, kurie butų dirbę su naujoms spėkoms ir su didesniu pasišventimu. Bet, numetus tiems, Susivaž. kitų neįieškojo, bet įvedė naują tvarką.

2. Brooklyniečiai atranda Brooklyną atsakantesne vieta «Kovai», nes, girdi, ten gyvena visi susipratusieji biznieri ir veikliausi draugai. Teipgi pasigaili «Kovos» darbininkų vargstančių supuvusioj «lušnėj», žadėdami pataisyti Brooklyną pigius ir puikius palocius. Labai tai malonu išgirst ir širdis prisipildo dėkingumu. Bet... aš pasakysiu tą, kad mes gimėm lušnėse, gyvenom lušnėse ir dabar nesibijom lušnių. Per tuos trejus metus nei biskį dar neišvirtom į aristokratas, ir «lušnės» atmosfera nėra dėl mus taip baisi. Jeigu kuris iš mus darbininkų yra poniško gimimo, tai arba tegul pratinaisi prie sunkenybių, arba bereikalo tveriasi už smirdančio darbo. Nes tur atsimint, kad revoliucijos darbas nebus niekad kvė-

piantis. «Kovos» darbininkai tur atmint, kad «Kovą» palai-ko darbininkai irgi lušnėse gyvendami. Taigi apie tai berei-kalo brooklyniečiai suka sau galvą. Brooklyne nėra nieks nei pigiau, nei čyščiau, nei patogiau, nes visas Suvien. Valstijas tie patys «ponai» užlaiko. Todėl bereikalingos lėšos perkėli-mo. – Netiesa ir apie veiklumą bei susipratimą. Pagal didu-mą ir aktyviškumą aš matau dabar teip kuopas: Chicago, Philadelphia, Springfield (Ill.), Minersville; ant lygumos: So. Boston, New Britain, Waterbury, Brooklyn. Kodėl gi tat jeigu jau kelt, tai kodėl ne į Chicago, Springfieldą ar Mi-nersville? Bet tuščia šnekta. Philadelphijoje yra puikių vietų, ir dirva darbavimuisi labai plati.

3. Netikrai nurokuoja draugai ir patį perkėlimą spau-stuvės. Jie sako, kad perkėlimas į Brooklyną ar į kitą namą, tai vis tas pats. Labai klysta. Persikeliant į kitą namą ne-reik sustabdyt «Kovą», nes kada ji esti spaudoj, tai tuom sy-kiu viską gali pergabent. Supakuot nieks nereik, nes su vi-soms stovyklėms galima į vežimą sukraut, kaip jau sykį da-rėme. Kas kita perkeliat į kitą miestą. Tada jau reik sus-tabdyt ne vienas numeris, bet ant čielo mėnesio (jeigu ne vi-sai), nes kad gerai supakuot, tai reikia poros sąvaičių, ir tiek pat išpakuot. O negerai supakavus, tai paskui darbo gali pa-sidaryt porai mėnesių, teip kaip kada prisiuntė iš Chicagos. Teipgi krasos pavelijimas (second class) jau reik išgaut kitas, kas yra ne teip greit padaroma. Perkraustymas čia pat kaš-tuos tik tiek, kiek į Brooklyną kraustant, kaštuos nuvežimas

ant stacijos. Taigi negalima sakyt, kad tas pats. Vėlyk bro-oklyniečiai pavestų tuos pinigus «Kovos» Fondan.

Ant galo, galiu tiek pasakyt, kad nereikalingi mums vi-si bizniai, nereikalingos dovanos skaitytojams ir agentams ir kitioniški mekleraviimai. Tai yra tik kapitalistų įrankys, ku-rį turim mest ir kuris jau yra žmonėms įgrysęs, kaipo apga-vystė ir traukimas į savo kišenių. Mums reikalingas kelias tiesos, nors iš karto sunkus, bet gausius vaisius atnešantis. Nereik barškint zobovos, kad žmones privobyt; reik tik ro-dyt kelias tiesos, ir žmonės, jį pažinę, eis. Reik klausyt vi-suomenės balso. Reik saugotis tokių atsitikimų, kaip kad buvo N 26 «Kovos», kur Redakcija atsako vietos «Kovoje» New Haveno kuopai jos išsireiškimui. (Mea culpa! Red.) Redakcijos išvedžiojimai juokingi, ir gali privest kuopas prie streiko (! Red.) referendumo, kaip atsitiko su referendumu N 2. Kuopoms organe tur but vieta išsireikšt į kokią tik pu-sę ji nekryptų. Ar ji blogai svarsto ar gerai, tai tą atras kitos kuopos, bet ne redakcija. Jeigu stengsimės saugotis tų apsi-reiškimų, tai darbas eis pirmyn, kaip ėjo.

A. Bernotas.

Nuo Red. – Kuomet referendum paleistas, joki protes-tai neturi but vedami per organą. Tai kame juokingumas?

KAIP IŠVAIKĖ RUSIJOS DUMĄ.

STORIŠKI tyrinėjimai aiškiai liudija, kad Rusijos parlamentas – jeigu teip galima pavadint, – nevi-suomet buvo išvaikomas visas kartu: užeidavo to-kios karės lauko gadynės, kuomet paraližiudavo jį dalimis.

Teip 1908 ar 7 metais, kada tapo suvaryta septintoji du-ma, kariška caro valdžia išgalvojo visai netikėtą budą parla-mentams naikinti. Toliau pastebėsime, kaip tai darėsi.

Deputatai, sekdami pavyzdį nabašninkų savo pranokė-jų, – nenusigąskit, – išsiskirstė į partijas, kurių stipriausiąja pasirodė Kruševano (juodašimčių) partija, kadangi prie jos prigulėjo, išskyrus keturis Dumos deputatus, visi chuliganai ir daugelis biurokratų. Kadetai, jausdami gerus, – atleiskite už nemandagumą, – valdžios sumanymus, galutinai žadėjo susiliet su kruševaniečiais. Socijalistai, – gelbėk juos dieve nuo kunigų melo, – turėjo didumą, tečiaus jie buvo be jo-kios verties, apie ką jau nekartą triubijo «Pravitelstvennyj Viestnik», o «Novoje Vremia» net pilvas persprogo bebaraba-nijant.

Ir štai, nežiurint į tai, kad lubos nugriuvo jau 20-tą kartą, Duma, teip sakant, pradėjo veikti po atviru dangum.

Socijaldemokratų netaikumas atsizymėjo tuo; jie net su caru nesibučiavo per velykas, o iš ministerių tik juokėsi, kuomet tie merginėjo už baduoliams paskirtus pinigus. Kada-gi caro valdžia papiovė keletą tukstančių žmonių, ir vienas iš pjaunamųjų pasipriešino jai, tai greičiausiai buvo sušaukta komisija, kuri nusprendė, buk šis eietikas esąs socijaldemo-kratas.

— Išnaikint juos visus! – ryktelėjo premierius (iš sker-dikų) ir parašė socijaldemokratams mirties bausmę. Tą pa-čią dieną caras išleido manifestą, kame kalbėjosi, jog dievo malone turi buti išvaikyta dumos dalis.

Viskas atsilaikė dailiai, tik vienas, anksčiau pašalintas nuo tarnystės, o dabar išnaujo pašauktas prie veikimo, paafi-cieris kategoriškai klausė Stolypino, kokią tiesą turėjęs šis parašyt mirties bausmę, kuomet tai prigulėjo atlikt šnipų un-teriui.

Kad greičiau užbaigt tą svarbų politišką konfliktą, pre-mierius apdovanojo paaficierių Gurko–Lidvalio medaliu, pri-rišdamas jį virvele, kuria buvo pakarti deputatai, ir išaukš-tino į draugus šnipų ministerio.

Girdėdami tą šventą paslaptį, social–revoliucionieriai pradėjo budavoti bombą netikusiai smarvei suardyti. Nespėjo jie prisiruošt, kaip caro rume persrogo puodas, kame virė kiaušiniai. Pasekmės buvo neapsakomai baisios: persigandus carienė pagimdė vėl dukterį, o ne kurčiai-nebylį sunų, Alek-siejų.

Korespondencijos.

Plymouth, Pa. Birželio 19 d. LSS. 24-ta kuopa turėjo diskusijas, kuriose buvo apgynimas socializmo prieš kapitalizmą, prirodymas revoliucijos reikalingumo, ir prirodymas, kad skurdas yra vienintelis įrankis, kurs priverčia darbininką susiprasti ir kilti prieš represijas (priespaudas). Ant diskusijų buvo susirinkę beveik visi draugai ir keletas pašaliūnių. Nutarėm toliau pasiimti salę ir laikyti tankiau panašias diskusijas; ir užprašome visus Plymoutho lietuvius pasiklaudyti. Ir gera bus proga norintiems prisirašyt prie kuopos. Tai gera proga žmonėms apsišviesti, suprasti savo skurdų padėjimą ir kaip iš jo išeiti: apsišvietimas arba susipratimas tai vienintelis išėjimas iš dabartinio mūsų skurdo.

Sekr. *K.Eidukaitis.*

Hartford, Conn. Birželio 23 atsibuvo 49-tos LSS. kuopos prakalbos. Kalbėjo: drg. F.Bagočius ir narys Rusų SDDP., drg. Antonov. Žmonių visai mažai tesusirinko, ba žinomas dalykas kaipgi eis, kad visus socialistus velniais vadiną. Tiek to. Mums ir tiek užteko. (O ar visus nenunešėt į pragarą? R.)

Bagočius aiškino nelaimingą darbininkų padėjimą ir

Caras iš piktumo net šunų neaplinkė tą dieną, bet greičiausiai griebėsi už karunos ir uždėjo ją sau ant galvos, tik besiskubindamas apsiriko. Tečiau ta klaida tuo tapo pataisyta: ministeriai, susitikę jį Petergofe, liepė numesti nuo savo galvos nakties puoduką, – ir tas paklausė.

Nors oras šiame politiškame atsitikime buvo negeras, bet posėdis atsilaikyt turėjo. Dėlto žemės tvarkomosios komisijos buvo priverstos užkviest madam Ester su jos perfumerija.

Posėdis atsivėrė prie užsagiotų rubų ir tęsėsi lyg tamšios nakties. Tapo priimta rezoliucija apie išnaikinimą iš Dumos social-revoliucijonierių.

Visi džiaugėsi, tik pirmsėdis skundėsi, kad šita madam pavogus jo apatinį, ir tai pirmąjį prie kuno, rubą.

Ant rytojaus social-revoliucijonieriai tapo išvaikyti ir sušaudyti.

Duma liko ramesnė, tik ta darbo žmonių kuopa vis dar kėlė triukšmą. «Žemės ir laisvės!» – reikalavo ji.

— Jie nenori kvėpuot oru, duokim jiems žemės, – tarėsi caras su ministeriais.

Semionovcų pulkas iškasė duobes, kur ant rytojaus jie patįs užkasė žemėmis visus darbo kuopos atstovus.

Po to caras aplankė dumą ir pastebėjo, kad kadetai (liberalai), verkdami prašo ministerių portfelių.

— Išvaikyt ir juos! – šaukė caras.

Kadetai, nieko nelaukdami, leidosi bėgti teip smarkiai,

kapitalistų laimingą ulevojimą ir aiškino, kad darbininkai be vienybės ne gali nugriaut kapitalizmo. Drg. B. paprašė susirinkusius paaukauti į literatūros fondą; perėjus per salę liko surinkta 5.15; atėmus siuntimo lėšas 5c lieka 5.10, kuriuos siunčiam sekr. P.Dubickui.

Drg. Antonov teipgi aiškino nelaimingą padėjimą žmonių Lietuvoj ir visoj Rusijoje prislėgtiems prakeikta caro letena ir jo visos valdžios ir kapitalizmo. Susirinkusieji buvo visi užganėdinti ir ramiai užsilaike; kaip katras net apsiverkė, išgirdęs tokias nežmoniškas šunybes. Baigiant kalbą A. paragino paaukauti tiems broliams mūsų revoliucijonieriams, kurie lieja kraują visoj Rusijoje. Tada pradėjo visi bėgti iš salės... Keletas paaukavo išviso 1.30. Atėmus lėšas siuntimo lieka 1.25. Ant to užsibaigė prakalbos.

J. Tamuliunas.

Pottsville, Pa. (Iš kalėjimo). — Birželio 17 d. atsidarė kriminališkas teismas. Tapo nuspręsta į kalėjimą 20 ypatų, — iš tų 9 lietuviai, — nedaugiau, kaip metams, o mažiausia 2 mėnesiams ir po kelias dešimtis dolerių štriuopos. Atbuvus savo bausmės laiką, jei ne užmoki kaštų ir štriuopos, laiko da 3 mėnesius. O jeigu kas neturi savo gyvenimo ir pinigų, tai atbuvus bausmę paliuosuoja iš kalėjimo ir prisiekdina, sakydami: Kaip turėsi pinigų ar savo žemės, tai jųją gali iš tavęs atimti už padarytą sklą. Paliuosuotasis pasirašo į knygą kad... gali.

kad daugelis jų pagriuvo ir sumušė savo storus pilvus. Sako, kad gilesni archiologiški kasinėjimai nurodo, buk iš vieno tokio kadetiško pilvo ištekėję apie pusantro kibiro šampano.

Toliau, suakmenėję sluogsniai parodo, kad caras dar kartą buvęs dumoj ir išgirdęs ten įvairias kalbas, kaip tai — lenkišką, lietuvišką, žydišką ir kitas.

— O ko jūs čia?! — užpuolė ant jų caras.

— Žinot nepajiegiame, — atsakė visi klaupdamies ant kelių.

— Kas jūs tokie? — pasiteiravo jis.

— Nacijonalistai... tautiečiai... — verkdami ir bučiuodami žemę, traukė nabagai.

— Na, tai grįžkite į savo tėvynes ir pjaukite vienas kitą.

— Klausome, jūsų didenybė, — užbaigė tie ir išbėgiojo.

Dumoj pasiliko vienas Kruševanas, nes Puriškevyčius ir kiti du juodašimčiai išvažiavo pjaut žydų.

Jis išrinko savę už prezidentą ir kasdieną atgiedodavo po 100 «dieve carą užlaikyk».

Tokia gadynė traukėsi ne perdaug ilgai. Gerai išžiūrėjus žemes per mikroskopą, randame, jog Rusijos žmonės, nesiklausę caro, išrinko savo Dumą, kuri viena diena išvaikė visus caro bernus. Kruševanas, kaip liudija vienos balos smarvė, tapo nuskandintas joje.

Antonov.

Viena moteris lietuvė yra nuspręsta į kalėjimą 3 mėnesiams ir 500 dol. už slaptą pardavinėjimą svaiginančių gėrymų. Ji atbuvo jau savo bausmę ir da laiko 3 mėnesius už štriuopą, nes biedna žmona. Vargdienė moteris buvo priversta perzengti įstatymus, nes turėjo ginties nuo bado save ir mažų vaikelių pulką, ir šiandien turi būti kalėjime — nieks jos neužtaria. O anglų ir airių moters, kurios buvo teip-pat nubaustos už tokius prasižengimus, po trijų mėnesių tapo paleistos.

Šiuo tarpu ir lietuvius laiko biskį liuosesuus: dienom buna neužrakinti. Mat neužilgo bus valdininkų rinkimai, tai gerinasi... Nedraudžia ir skaitymo, kaip pirmiau. Dabar galima dalintis knygelėms ir laikraščiais. Kad ir kartais užveizdos suraukia nosę, tai jiems atsakai, kad skaitymas yra geru žinksniu, ir teip buva gerai. Jeigu užveizdos ir toliau bus nepriešingi skaitymui, tai jiems už tai bus ačių, nes žmogus gali apsišviesti tik per skaitymą ir pamatyti visus savo siurbėles ir visą blogumą.

Knygynėlis užsilaiko geroje tvarkoje; yra 336 egzempl. Šiuo tarpu prisuntė iš Shenandoah, Pa., F. Balčiūnas 6 kn., M. Vaskrina 8 kn., A. Baltrušaitis 41 kn. ir J. Mankevčius ir A. B. 1 kn. Tai iš viso yra knygelių 392. Aukautojam tariame širdingą ačiu! Laikraščių gauname užtektinai. Garbūs išleistojai, kurie gavote iš čia prenumeratą už laikraščius, teiksitės duoti mums žinią, nes mūsų visų yra pinigai sudėti, tai kiti pradeda neužsitikėti tais, kurie pinigus rinko ant laikraščių.

A. Banishefske.

Baltimore, Md. Birželio 23 d. vietinė 14-ta kuopa LSS laikė extra susirinkimą III-čiojo Susivaziavimo protokolui apsvarstyti. Be to, likosi nutarta: rengt prakalbas liepos pabaigoj, ar rugpinčio pradžioj Baltimorėj ir artimam miesčiuokyje Curtis Bay, kur darbininkų apščiai gyvena, bet susipratimas tarp jų menkas. Už kalbėtoją parsikviest P. Grigaitį, ar kitą kokį žymesnį. Teipgi dėl geresnio nubovavimo publikos, nutarta atlošt trumpą, juokingą teatrėlį «Knarkia paliepus».

Pakeltas gana naudingas užmanymas — sutvert Baltimorėj vietinį Rev. Rėmimo komitetą, kurs rinktų ankas revoliucijai, jas kontroliuotų ir perduotų kam aukautojai skiria. Dėlei to yra išrinkta šie vyrai: J. Šaltis, J. Kungis, J. Valinckas, kurie lankysis visų draugysčių susirinkimuose, perstatys aiškiai šį dalyką, o jos išrinks delegatus rimtus, sumanius vyrus ir prisius paskirtu laiku į paskirtą vietą. Jeigu visos draugystės pristos prie šio puikaus užmanymo, reikš, kad mes atjaučiame mūsų kovotojams ir trokštame matyt laisvą Lietuvą. Netikėčia, kad nors viena atsisakys nuo to, ar tai ji būtų prisidengus šventųjų vardu, ar kokio kunigaikščio, nes mes galim visi išvieno rupintis reikalais mūsų tėvynės Lietuvos.

Teipgi tapo išrinktas kuopos knygius drg. P. Glaveckas, kurs pardavinės darbinikiško turinio visokią literaturą už prieinamiausias prekes. Per šį susirinkimą prisirašė Sajun-

gon 3 nauji draugai.

Iš to matyt, kad Baltimorės socialistų kuopa pradės smarkiau gyvuoti ir nešt naudą visuomenei, tik reikia dirbt, lankyt susirinkimus ir juos tankiau laikyt. Ne teip, kaip šį kartą: daugumas draugų nepribuvo ir tai į nepaprastą susirinkimą, kur turėjo būti svarstomas protokolas III-čio LSS. Susivaziavimo, kur mes galim visą Sajungos tvarką pataisyt, atmest, ar permaintyt. Bet mums tas nerupi. Nerupi mūsų Sajungos stiprumas ir jos augimas, žodžiu, nerupi mūsų pačių, gerovė.

Ant galo, užmanius parinkt aukų rev. naudai, tarp kn. narių surinkta 2.25, da paskiaus suaukavo O. Česnienė, O. Stakienutė, A. Česna, P. Česna po 25c. Viso 3.25. Atitraukus lešas persiuntimo 3.15 pasiūsta išdin. RR. Kom. perduot LSDP.

Sekr. P. Grinius.

Brighton, Mass. LS. Sajungos kuopa gegužės 26 d. parengė prakalbas. Kalbėtojai buvo šie: drg. Antonov, L. Grikštas ir Stonis iš So. Bostono. Žmonių buvo pusėtinas burelis — į porą šimtų, tame buvo tik keturios moters; tai įstabu, kad teip mažai moterų lankosi susirinkimuose.

Drg. Antonovo kalba labai patiko žmonėms. Paprašius paaukaut revoliucijos reikalams, Rusų SDD. P-jai suaukavo \$ 11.97. Iš to atmokėjus lešas, liko 9.97. Pinigai nusiūsta į New Yorką.

J. Kaitis.

St. Clair, Pa. Vieną mūsų draugą, Petrą Mačiukaitį, patiko nelaimė: tapo užmuštas 24-tą gegužio anglies kasykloje. Velionis vedė dorą gyvenimą ir buvo karštas socialistas. Tapo palaidotas Shenandoah ant kapinių. Tegul jam buna lengva šita žemelė.

Sekr. 53-čios kp. Žukauckas.

Moyie, Canada. — Linksma, sulaukus pavasario dienų, klausant gausių čiuilbėjimų paukštelių, kurie linksminasi sulaukę atmainų. Dirstelėjus ant apskritos žemelės teipgi matai, jog linksmi apsidengė nauju rubu — visokiais augalais. Bet pažiūrėkime, ar visiems gyvunams tos atmainos suteikė linksmumą? Ne, — toli ne visiems. Darbininkų padėjimas vis tas pats, nė kiek neatsimainė, vargo našta vis ta pati, ir nieko šviežiau nemato ir negirdi, kaip tik vis tuos pačius staugimus ir cypimus mašinių. Bet krutėjimas visų šalių darbininkų vis darosi platesnis. — Ir šioj šalyj, sulaukus pirmųjų pavasario dienų, sustojo darbininkai dirbę, nutilo mašinos stauge, parodo, kad niekas nesijudina be darbininko. Matydami maršuojant minias darbininkų, sudreba skriaudėjai, žino gana gerai, kad jau darbininkas supranta, kad persunkus tas jungas nešti, kurį jie jam uždeda ant sprando.

Susipraskim ir mes lietuviai ir kovokim sykiu su visais darbininkais už savo tiesas ir laisvę. Laisvė neateis mūsų jie-

škodama, bet mes jos turim jieškoti. Gana tiems kraujageriams kapitalistams siurbti kraują biednų darbininkų!

Negalėdami dalyvauti su kitų miestų darbininkais apvaikščiojant darbininkų šventę sumetam šie draugai bent po 1 dol. rev. reikalams (vardai pagarsinta 26 N «K.»), viso \$ 5.00; skiriame LSDP.

J. Kansierius ir J. F. Kairaitis.

Kur mes nueisim?

Nesvietiškai nusistebėjau, perskaitęs tilpusį «Kovos» 24 N Delegato straipsnį «Nuo XXII Seimo SLA.».

1. Ar turi kokią-nors vertę pasireklamavimas, kad iš 58 delegatų didesnė pusė buvo socialistai? Juk mes budami delegatais SLA. Seime padarėme tas permainas nuo savęs S L.A. labui, juk tokis pasigyrimas gali iššaukti (? R.) vėl ant mūsų negeistinus straipsnius, juk tai išrodo, kad mes nuvažia- vę varėme kokią politiką, kad SLA. patraukti į savotiškas vėzes.

2. Tokis Delegato išvadžiojimas, nemislinu, kad ir jam pačiam patiktų; tiesiai turiu pasakyti, kad tamsta išduodi mano slapyvardį, o tas rodo si padaryti nereikėtų, nes tai darbas yra ne mus draugų, tik...; juk ten tiesiai yra pasakya- ta, kad kandidatai į sekretorius buvo perstatyti Bagočius, Strimaitis ir Eismontas, vienok Bagočiui atsisakius, du liku- siu soc. kandidatu, budami socialistams prasikalte (?): viens už straipsnius «Viltyj», antras už siundimą ant Žagaro, – ne- gavo pritarėjų. Taigi pagal visą išsireiškimą išeina taip, kad mes turėjome galybę visame, bet nerinkom savo draugų soc., nes prasikalte.

Juk kas skaitė «D.V.», tai žino koku pseudonimu strai- psnis buvo rašytas, už kurį taip prasikalto jo autorius; tas lengvai supras, kokia autoriaus ir tikroji pravardė. Gaila, kad mes nenorime perskaityti bent vieną kartą tą, ką para- šome, pirm negu įdedam į krasos skrynutę. Redakcija negali žinoti apie žinių teisingumą, dėlto ir pakliūva toki negeistini rašpalaikiai.

Kas prie pirmo ir antro nutarimų įvykdinimo uoliai lai- kėsi? Ugi prasikaltes socialistams.

A. B. Strimaitis.

KĄ RAŠO LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI?

«Liet. Ūkininko» N 24 patilpo sekantis laiškas į redakciją:

«Žarijos» N 2 negalėjo išeiti dėlei kai-kurių kliūčių, ne nuo mūsų prigulinių. Tikimės numerį greitai išleisią. Mūsų ėmėjams atsilyginti išsiųsime neužilgo koki knygutės priedą.

«Žarijos» Redakcija.

SKAITLINIŲ LAUKAS.

(Statistika).

Ką reiškia bilijonas ir Rockefellerio turtas.

Žodį «bilijonas» arba «milijardas» gal visi lietuviai yra girdėję, bet pačią vertę to milžiniško skaitliaus mažai kas supranta. Didžiausia skaitlių kurį ir nemokintas lietuvis supranta, tai — tūkstantis. Tai-gi; tūkstantis tūkstančių tai milijonas, o tūkstantis milijonų — bilijonas. Tūkstantis rašosi keturiomis skaitlinėmis (1,000), mili- jonas — septyniomis (1,000,000), o bilijonas — dešimčia (1,000,- 000,000).

Bet tai da neaišku, kas ištikrųjų yra bilijonas. «Kovos» skai- tytojams tankiai prisieis su juo susitikti, dėlto rodijame kiekvie- nam gerai įsitėmyti jo išaiškinimą, kurį čia žemiaus paduodame.

Amerikoje yra pagarsėjęs bilijonierius John D. Rockefeller'is, kurio turtas siekia vieną bilijoną dolerių.

Kiek svėrtų tas jo visas turtas jeigu jį apmainytum ant aukso? Vienas auksinis doleris sveria su viršum 25.8 granus (25.8). 1 svaras turi 5,760 granų. 1 kubiška pėda aukso sveria 1,203 sva- rus, arba į 1 kubišką pėdą*) aukso telpa \$ 270,514,70 (270 tūkst. 514 dol. 70c.). Taigi vienas bilijonas auksinių dolerių svėrtų ke- turis milijonus, septynis šimtus penkesdešimts aštuonis tūkstan- čius, keturis šimtus trisdešimts ir 4 dešimtdales svaro. Rašome taip: 4,758,430,4. Iš tiek svarų išeina 118,460 pudai, arba su vir- šum 237 tonai (237.9).

Jeigu iš to aukso nulietume ketvirtainės pėdos storio buomą, tai tas buomas turėtų ilgumo 3,955 ir pusę pėdos.

Dabar pažiūrėkim, kas išeitų, jeigu tą auksą sudirbtų į pini- gus po 20 dolerių. Auksinis pinigas \$ 20 turi storio tris 30-ties da- lių colio ir pločio turi 1 ir vienuolika 32-jų dalių colio.

Jeigu mes guldytume briannonomis (kraštais) prie viens-kito auksinius 20-dolerinius pinigus, tai linija nusitiestų per 5,599,218 pėdas ir 9 colius ilgio, arba 1,060 ½ angliškos mylios. Tokia linija dvidešimt-dolerinių nusitiestų per 126 mylias toliau, negu Chicago nuo New Yorko (nuo New Yorko iki Chicagos yra 934 mylios).

Jeigu tuos pačius pinigus plokščiomis dėtume prie vienas ki- to, tai gautume apvalią aukso štangutę 390,625 pėdų, arba 74 an- gliškų mylių ilgio.

Jeigu iš to aukso padarytume paprastą lentą 1 colio storio, 10 colių pločio, tai tokia lenta turėtų 54,377 pėdas ilgio, arba su vir- šum 10 angliškų mylių (10.3).

Ar gali žmogus per savo gyvenimą užsidirbti tiek pinigų, kiek susikrovė Rockefelleris (jis jaunas būdamas nebuvo didžturėiu).

Jeigu J.D. Rockefelleris būtų pradėjęs dirbti tą rytą, kada Kristus gimė, ir jeigu jis iki šiam laikui, dirbdamas kaip visi dar- bininkai kas mės po 300 diegų, būtų uždirbęs kasdien po \$ 1,700 (septyniolika šimtų dolerių*), ir jeigu nieko iš to būtų nepralei- dęs, tai jis da šiandien neturėtų užsidirbęs vieno bilijono dolerių.

Todėl, ar galima pavadinti išmintingais tuos kapitalistų arba didžturėių bernus, kurie skelbia mokyklose, bažnyčiose ir kitur, kad kiekvienas galys pasidaryt didžturėiu, jeigu teisingai dirbs, čėdys ir niekur savo uždarbio nemėtys? Ar gi ne pašėlimas kalbėt, kad didžturėiai susikrovė milijonus, teisingai dirbdami ir «čėdyda-

*) Tiek ilgio, tiek pločio ir tiek aukščio — tai kubikas.

*) Darbininkas ir per ketverius metus tiek neuždirba: kaip statistika parodo, tai Ame- rikos darbininko uždarbys abelnai siekia \$ 1.25 ant dienos, arba 375 dol. per metus, dirbant po 300 dienų.

mi»?

Jeigu J.D. Rockefelleris paaukuotų bilijoną dolerių gyvenamiems namams statyti, ir jeigu statytų namus po 2,000 dolerių vertės, tai 500 tūkstančių šeimynų turėtų gerus gyvenimus, po kelis kambarius. Šiandien darbininkų šeimynas labai retai kur rasime gyvenant namuose, vertuose \$2,000; paprastai darbininkų šeimynos gyvena namuose, 1,000–1,500 dol. vertės.

Kad J.D. Rockefellerio, turtas, kurį nė jis, nė jo vaikų vaikai niekadoms negalės suvartoti, būtų panaudotas kolektyviškai, pagal socialistišką tvarką, — t.y., kad tas jo auksas, namai, pabirkai būtų ne jo vieno, o tik bendrai visų šios šalies žmonių, tai kiek tada pavargėlių gautų darbą ir pastogę, kuomet šiandien Amerikoje jų yra arti 3 milijonai be žmoniškos pastogės!

Tai priguli nuo darbininku.

VERGIJA prasidėjo nuo to laiko, kada žmogus pradėjo produkuoti (gaminti, daryti) daugiau, negu būtina jam reikalinga užlaikymui savo gyvasties. Tada atsirado toki, kurie turėdavo kaip nuosavybę jeigu ne patį darbininką, tai tuos daiktus, be kurių darbininkas negalėjo apsieiti, tai yra: įrankius, kuriais darbininkai tvėrė turtus. Jiems buvo galima tokiu būdu pasisavinti visą dirbančiųjų darbo vaisių, ir teduodavo darbininkams tik tiek, kad galėtų užlaikyti savo gyvastį tolesniam darbui. Iš to, kas likdavo viršaus, karaliai ir turčiai sukraudavo sau dides krūvas gėrybių. Ir šiandien trustų magnatai ne iš kur kitur turi suėmę tiek milijonų.

Didesnė dalis karių buvo vedama už tą pervirši gėrybių, kurių dirbantieji negaudavo. Žemė yra sulieta kelioms eilioms žmonių kraują už tą pervirši.

Ta žmonių luoma, kuri savo turtais turėjo viršų ant kitų luomų, gyveno gausioje gėrybėje ir rodė savo saualės galybę.

Tose varžytinėse už pervirši, darbininkai užėmė tikrai pasyvišką rolę. Valdytojai vartojo darbininkus tikrai kaip instrumentus karėse, kilusiose iš varžytinių už pervirši, ir darbininkai liedavo kraują ir prakaitą be savo naudos. Bet šiandien yra vedama nauja kova, kova, kokios svietas da neturėjo, kova ne už pervirši turtų, bet kova su tikslu — išnaikinti tą besivaržymą už pervirši, ir šitoje kovoje darbininkai užima jau ne pasyvišką bet aktyvišką rolę. Iš jų pačių susidaro kariumenė ir vadai.

Šitoje kovoje jau ne valdytojai varžosi tarpe savęs už savastį (nuosavybę) įrankių, kurie yra reikalingi darbininkui, bet įrankių valdytojai veda labai smarkią kovą su darbininkais, kurie reikalauja tų įrankių kad atsiliuosuoti nuo vergijos, kurioje laiko įrankių valdytojai.

Kada tie įrankiai (žemė, anglių ir kitų metalų kasyklos, pabirkai, geležinkeliai ir teip toliau) bus darbininkų nuosavybe, tai ženklis liuosybę visiems, kurie dirbs.

Mat, kas turi įrankius, su kuriais turtai yta tveriami, pavergia tuos, kurie turi vartoti tuos įrankius. Iškovoję sau darbo įrankius, darbininkai atsiims ir visą turtą, kurį pats sutvėrė, ir tokiu būdu išnaikys pervirši, išnaikys varžytines ir jų pasekmes. Tada darbininkai galės valdyti turtų išdirbimą ir jų padalinimą, politikiškas ir socialistiškas įstaigas.

Tai-gi, kad iškovoti liuosybę ir tiesą save valdyti, darbininkai turi tvirti kovojančias organizacijas ir užlaikyti savo spaudą. Koleik darbininkai lauks ir tikėtis apturėti liuosybę per kitus, tolei jie jos neapturės, ir tik parodys savo nenuojegumą, negalės gerėtis liuosybės vaisiais.

Teip greit, kaip tik darbininkai pasieks tą supratimo laipsnį,

kad be kovos nėra galima gauti liuosybės, jie organizuos ir, suvienijus spėkas, atgaus tą visų geidžiamą liuosybę ne tik sau bet ir visai žmonijai.

Draugai ir draugės darbininkai, ar pasiekėte tą supratimo laipsnį?

Jeigu dasiekėte, tai prisirašykite prie socialistų sąjungos, platininkite socialistišką idėją ir literatūrą, šelpkite tuos karžygius, kurie lieja kraują už naują tvarką Lietuvoje!

P.M. Kaitis.

Spaudos laisve Austrijoje.

BIRŽELIO 18 d. socialistas Daszynskis pradėjo atsėdėti savo bausmę, kurią jam paskyrė teismas jau šeši metai atgal (1900 m.). Tada policija buvo įtyžus konfiskuoti socialistų laikraščius abelnai, a šiame atvėjyje — lenkų socialistų laikraštį «Naprzod» tokiu būdu: konfiskuojantis pristovas su raštišku prisakymu nuo prokuratoriaus lekia į spaustuve, o tuo tarpu policijos agentas, t.y. šnipas be prisakymo atėjęs saugoja, kad darbininkų laikraščio neišsiuntinėtų, iki ateis paliepimas jį konfiskuoti. Vienam tokiam agentui Daszynskis liepė išsinešdinti laukan. Už tai pavietos teismas nubaudė šimtu kronų striuopos, o aukštesnysis teismas pakeitė tą baudą trimis savaitėmis kalėjimo. Tada Daszynskis buvo kandidatu į atstovus, parlamentas nukėlė jo bausmę iki šiam laikui.

Austrijoje labai tankiai konfiskuoja socialistiškus raštus, arba jų dalį: išbraukia kai kuriuos straipsnius, arba jų dalis. Bet yra toks įstatymas, nors navatnas, bet parankus, nes pagal jį vis tiek, ir konfiskuotus raštus galima viešai apskelbt, paplatint po visuomenę. Tas darosi tokiu būdu. Parlamente kuris nors atstovas įneša valdžiai užklausimą apie konfiskuotąjį dalyką, kurį visą ir parodo t.y. perskaito, ir kritikuoja valdžiai už konfiskavimą. Yra įstatymas, kad atstovų kalbos būtų viešai apskelbtos. Tai-gi ir konfiskuotasis dalykas būva apskelbtas, prie to da kartais su gana skaudžia atstovo kritika.

DARBININKO KRONIKA.

Plėšikai užmušė Spurgonių sodžiaus (Tirkšliai, Telšių p.) nuomininką Radvilą, ir policija niekaip nesugauna užmušėjų, nes mat tie ne valdžios priešai.

Apšvietimo ministeris — vagis. Tokiu pasirodo Italijos buvęs apšvietimo ministeris Nunzio Nasi: jis nukaušė iš valstybės išdo 500.000 dol.

Haywoodo liudytojas užmuštas. Iš Denver, Kolorados praneša: Liepos 4 d. iš Silvertono, Koloradoje, važiavo į Boise, Idaho, kur eina Haywoodo ir jo draugų byla, Frank Schmelzer, kurs turėjo būti liūdininku toje byloje. Schmelzeris šokęs nuo einančio traukinio ir užsimušęs. Keistas dalykas — ko jis šoko, ar jis tyčia norėjo užsimušti. To telegramas nepaaiškina. Schmelzeris diena pirmiau buvo išrinktas sąnariu Pildomojo Komiteto «Western Federation of Miners», per jos (Federacijos) susivažiavimą.

Pittsburgo milijonierius, T.N. Barnsdall, vadinamas nepriklausomasis žibalo ir gazo karalius, sutvėrė trustą, su 10-čia mil. dol. kapitalo, ir šitas trustas žada vesti atvirą kovą su žinomu

«Standard» žibalo trustu, kurio galva yra John D. Rockefelleris. Kad kokios, tai da gal atpigti žibalas dėl tų varžytinių, nors trustai tik tam ir susitveria, kad pirkinį kainas galėtų pakelti.

Varšavoj (Lenkijoj) buvo moterių (lenkių) susivažiavimas. Tarp kito ko pirmžengės pakėlė klausimą apie paleistuvystę, kurių reik permainų, kad ji būtų prašalinta. Reakcionierės, jausdamos save doriškai užgautomis tuo klausimu, pakėlė tokių baisių riksmą, kad žinomoji poetė Marija Konopnicka, susivažiavimo pirmėsėdė, pametus viską, išėjo susinervavus.

Denverio mieste, Koloradoj, teismui nusprendus, areštuota penki sąnariai audeklinių šėtrų trusto, kuris, kaip visi trustai arba kompanijų susidraugavimai — turėjo tikslą: pakelti kainas šėtrų, kurias perka Amerikos valdžia (kariumeni). Areštuotieji paleisti už 2.500 dol kaucijos kiekvienas.

LSS. knygynas.

Žemiaus surašytos knygos, gaunamos «Kovos» redakcijoj.

KNYGOS PO 5 CENTUS:

Dėlko žmogus lieja prakaitą. Pagal F.D. Warren sutaisė J.O. Širvydas. 16 puslapių.

Kas tai yra socialistai ir ko jie nori? 16 pusl.

Prie žydų klausimo. (Apie žydų persekiojimus ir kokia jų tautos ateitis).

Šalin caro valdžia! Parašė Kapsukas. 16 pusl.

KNYGOS PO 10 CENTŲ:

Agitatorius. Sutaisė K.Rutkus. Parodoma socializmo tikslai, kas yra šios dienos politiškos partijos, iš kokių luomų jos susideda, ir ko nuo jų gali tikėtis darbininkų luoma. 31 pusl.

Aukos karės Dievui. Šita knygelė parodo, kiek, kada ir kokios buvo karės, kiek nekaltai gyvasčių pražuvo; kiek kaštuoja užlaikymas gaujos žmogžudiškos kariumenės ir tt. 40 pusl.

Ar socialistas gali būti kataliku? 22 pusl.

Mūsų dielės. — Tai yra viso išnaudotojai ir prispaudėjai, nuo kurių Lietuva kenčia. Parašė Žmogus. 31 pusl.

Kovoje už laisvę (Apuoko drama). 20 pusl.

Genių Dėdė. Parodo kaip Rusijos valdžia mokesčiais apiplėšia žmones daug įdomių pavyzdžių. 24 pusl.

Socializmo A-B-C. Sutaisė J.O. Širvydas. Suprantamai aiškina socializmo tikslai. Naudinga visiems. 32 pusl.

Socializmas ir darbininkškasis klausimas. Parašė kunigas Th. McGrady. Vertė F.M. Aiškiai išriša socializmą ir darbininkų būvio pagerinimą. Šitą knygelę privalo skaityti visi darbininkai. 39 pusl.

Varžytinės. Ką jos duoda kapitalistams, darbininkams ir kaip jas panaikinti. 16 pusl.

Paskutinė banga. Drama 3-uose veiksmuose. Parašė Br. Vargšas. 32 pusl.

Kas nuveiks. Dramos formoje aprašyta vargingas padėjimas darbininkų ir kaip kovojo su skriauda.

Naujas būdas išmokyti rašyti. Sutaisė P.Mikolainis. 24 pusl.

Kaip aš tapau milijonierium. Sutaisė K.Rutkus. Kas šitą knygelę perskaitys, tai pamatys, kaip galima pastoti dižturėiu — milijonierium. 40 pusl.

Lėkė kaip sakalas, nutupė kaip vabalas. Komedija iš maskolių šnipų ir policijos gyvenimo.

Negirdėtos pasakos. 32 pusl.

Vienos Revoliucija 1848 m. (Austrijoj). 31 pusl.

KNYGOS PO 15 CENTŲ:

Įtekmė sociališkų sąlygų ant visų kultūros šakų. Vertė J.Šidaras. 94 pusl.

Kunigija ir svietiška valdžia. Sutaisė Medekša (Akyvi piešiniai). 48 pusl.

Užmušimas caro Aleksandro II. Parašė Jonas Gražys. 38 psl.

Apie konstituciją. Versta iš vokiško. Kalba F.Lassalle prakalbą. Parodo, kas yra konstitucija ir kokią ji vertę turi viešpatystei. 32 pusl.

Ar dabar yra baudžiava? Pagal lenkišką parašė Parmazonas. Knygelė politiškai-ekonomiška, labai užimanti skaitytoją. 66 pusl.

KNYGOS PO 20C.

Spartakas. Vadovas Rymo vergų, sukilusių 72 metais pirm Kristaus. 52 pusl.

Komunistų Partijos Manifestas. (K.Markso ir Fr. Engelso) 52 pusl.

Partija, kliasa ir visuomenė. Parašė K.Kautsky. 29 pusl.

Darbininkų kalendorius 1904 m. 64 pusl.

KNYGOS PO 25C.:

Kur mūsų išganymas? Iš visur surinkta medega mūsų programui. Parašė P.Daujotas. 118 pusl.

Kaip Prancūzai už laisvę kariavo. Apie Didžiąją Prancūzų revoliuciją 1789–1804 m. Parašė Dr-iš. 159 pusl.

KNYGOS AUKŠTENĖS KAINOS:

Nematomi priešai ir draugai žmonių. Sutaisė Šernas. 118 psl. Kaina 30 centų.

Paėjimas organiško svieto. Sutaisė Šernas. 137 psl. Kaina 35c. Gamtos pajėgos ir kaip iš jų naudotis. Sutaisė Šernas. 236 pusl. Kaina 50c.

Būdas senovės lietuvių Kalnėnų ir Žemaičių. Parašė Simonas Dankantas. 212 pusl. Kaina 50c.

Eilės F.Vaičiūčio. 165 pusl. Kaina 50c.

Lietuvos istorija Simono Daukanto. Dalis pirma ir antra, dūčiai apdarytos, po \$2.25.

Apšvieta. (Lietuvių Mokslo Draugystės). Kaina 1.00.

KALBAMOKSLIAI IR ŽODYNAI:

Gramatika angliškos kalbos. Ištarimas, pasikalbėjimai, gramatikos dalis ir žodžių rinkinys. Sutaisė P.M. 174 pusl. Kaina 1.25.

Rankvedis angliškos kalbos. Surašė J.Laukis. 307 p. K. 175.

Žodynas lietuviškai-angliškos kalbos. Sutaisė A.Lalis (Dalis I) 382 pusl. Kaina 2.00.

Žodynas angliška-lietuviškos kalbos. Sutaisė A.Lalis (Dalis II): 835 pusl. Kaina 4.00. (Abi dalys vienoj knygoj 6.00).

LAPELIAI, KURIE PARSIDUODA 100 už 25 CENTUS.

Ką atneša socializmas.

Kapitalo augintinis.

Kur darbininko laimė? (Naujas).

Popierios laiškam rašyti, su puikiais paveikslais iš dabartinio gyvenimo. Prekė: 2 už 5 centus, 100 už \$1.00.

Revol. Rėmimo Komiteto adrisai:

Pirmasėdis, J.ŠUKYS, 87 Grand str., Brooklyn, N.Y.

Sekretorius, J.S.PRUSELAITIS, 17 James st., Waterbury, Conn.

Išdėninkas, J.O.ŠIRVYDAS, 224 E. Main st., Plymouth, Pa.

APGARŠINĪMAI.

L.S.S. finansu apyskaitos.

Iplaukumi:

Mēnesiņu: New Haven, Conn. 5.00; Allegheny, Pa. 2.60; Westville, Ill. 7.10; Gilberton, Pa. 2.40; * W.Lynn, Mass. 4.05; Mahanoy City, Pa. 4.40; Wilmington, Del. 1.60; Brighton, Mass. 1.80; St Louis, Mo. 3.00; Riverton, Ill. 4.80; So Bethlehem, Pa. 9.60; Rochester, N.Y. 2.60; Hazleton, Pa. 2.00; Lost Creek, Pa. 1.20; Courtney, Pa. 4.00; Passaic, N.J. 2.20. **Prenumeratos:** V.Karvelis, Bayonne, N.J., V.Pajaujis, Russia — po 2.00. J.Lapinskas, Scotland 1.01. J.Danisevich, Free-land, Pa.; G.Dzedolikas, Collinsville, Ill.; A.Rudaitis, Providence, R.I. — po 1.00. Apgaršiniņu 50c. **Pavieni N.N.:** per J.Šukļ, Brooklyn, N.Y. 7.00. Ch. Majauckas, Westville, Ill. 1.50; F.Narvydas, New York, N.Y. 83c.; redakcijā 5c. **Ūz raštus:** 2.14 per A.Bernotā 10c. per Lukoševičū 60c. Viso 79.08. Buvo 11.45. Viso 90.53

Atitaisymas klaidos: 25 N «Kovos» mēnesiņu iš Yonkers, N.Y. buvo pagarsinta 6.65, iš kurių 4.00 skaitosi prenumeratos.

Išleidimai:

Redakcijas reikalai: Ūz laikraščius 22c. **Tekn. «K dalis:** rēnda už liepos mėn. 25.00; spauda «Kovos» ir pašalinių darbū 16.31; išsiuntinėjimas 2.45; expresas 2.00; gėsas už birželio mėn. 25c. važinėjimai 20c, krasos ženklelių 65c. * Statymas 24.00; popiera 28.86; Spaust. reik. 2 spinos 1.27. Išleidimai LSS. sekretoriaus: literatura 15.92; 3 knygos vedimui rokundū 1.00; popiera rašymui 75c.; se-gučių ir gumū 33c.; makštis sudėjimui blan-ku ir laiškū 95c.; važin. per birž. ir geg. mėn. 1.25. Viso 121.41

Iėjo	90.53
Išėjo	121.41
Reikia dadēt	30.88

„Kovos“ Fondan:

Waterbury, Conn. 34 kp. 25.00
Mahanoy City, Pa.: J.Overaitis, J.Mickūnas
J.Stankevyčius, J.Rasimas, A.Aponikas, M.
Draugelis, V.Lazavickas, V.Žemaitis, J.Mer-
kuševičius, P.Virbickas po 25c. Viso 2.50
Brighton, Mass. J.Kugis, R.Čiuberkis — po
1.00, P.Palickis, K.Keršis po 50c. P.Vinšteinis,
Vaškys, P.Klikunas, Čėpas po 25c. Šėi-
kis 10c. N.N. 5c. Viso 4.15

Buvo 297.24. Viso 328.89.
Iš tų atsitraukia uždėngimui išlaidū 30.88.
Tā atėmus lieka 298.01

Literaturos Fondan.

Lost Creek, Pa. 35 kp. 10.00
Buvo 27.86. Viso 37.86.

Ūzvedimui pašalinių darbū:

Paskolino LSS. K.Liutkevychius 20.00, J.
Grinius 25.00, [abu iš Brooklyn, N.Y.].
Viso 45.00

L.S.S. Sekr. P.Dubickas.

AUKOS.

Revolucijos reikalams:

Rochester, N.Y.: J.Zamaitis J.Niadyara M.Gvazdaičiūtė
P.Sirusas B.Duoba — po 1.00. J.Vilbikaitis M.Ratkauckiūtė A.
Duobas C.Kašuba — po 50c. M.Daukšis 30c. A.Duoblinienė K.
Šėstokas T.Micas B.Miclenė J.Palubincas B.Danilevyčius —
po 25c. K.Unaitis 20c. Viso 9.25

Paterson, N.J. prakalbose naujos kuopos LSS.: J.Miškinis
2.00. B.Tėonius 1.00. J.Paltanaitis 50c. M.Navickas J.Jenušal-
tis J.Sadauckas A.Varaškevyčius J.Gilius J.Rakauckas A.Ja-
skuvelyčius A.Dilius A.Mačevyčius J.Malinauckienė V.Mali-
nauckas O.Šabuniukė V.Jasukevyčius V.Karkauckas E.Kindar-
as J.Juskevyčius A.Zdanis A.Palionis — po 25c. Smulkių au-
kū 3.40. Viso (atėmus 12c. persiuntimui) 11.28

Flushing, N.Y.: L.Briedienė B.Dargužas — po 50c. J.Kazi-
mieraitis S.Dargužas S.Rasgas P.Narvydas — po 25c. Viso 2.00

New York, N.Y. per J.Jukelį ir K.Čiuberki, stabose: J.
Baranauskas [dienos uždarbį] 3.00. J.Jukelis K.Čiuberkis M.
Seman M.Shemanuskas (sunus 8 mėn.) M.M.Račiūtė J.Karec-
kas — po 1.00. J.M.Danielius 75c. P.J.Sinkus F.Givis S.Vidgi-
nys S.Šėrys S.Stasiulis B.Kazlauckas J.Tamašauskas P.Urmo-
nas J.Ancerevyčius M.Ancerevyčienė — po 50c. A.Gabrys 30c.
M.Girienė L.Špak J.Špok V.Klimavyčius S.Strazdas K.Straz-
dienė R.Zmajauskis L.Kačinskas A.Gotautas A.Gotautienė V.
Valčiulis A.Pakulis J.Baravykas S.Miliauskis S.Vėnckas S.Čiu-
berkis T.Bedžilys P.Navickas P.Butkevychius R.Zėnulis (ar
Jėnulis) A.Laurinaitis V.Mockus P.Babarskas R.Adomyniūtė
M.Kėrsiūtė — po 25c. J.Zakaruckas, J.B., J.Zilgužis — po 20c.
K.Brigaitienė M.Burnickas E.Songaila K.Milka J.Bėnelis V.
Bagdanavychius P.Jokyma tis — po 15c. P.Rjmkus P.Narvydas
J.Čiečkis J.Styciuk (rusas) V.Viksna J.Liponis V.Rimkunas
A.Rimkunas — po 10c. A.Liutkevychius 10c. Viso 23.80

Johnston City, Ill. prakalbose: A.Jėnuša 5.00. J.Šarocka
A.Ališauskas — po 2.00. J.Žiuris J.Kaminekas M.Draugelis I.
Bunis J.Puodziunas M.Rockus J.Žilincas J.Vaitiekunas A.
Bajoras — po 1.00. J.Demenis K.Klusius P.Tavakunas J.Bunis
J.Gelgauda Marcinke [lenkas] J.Ramanauskas J.Miliauskas
J.Bitkauckas K.Bitkauckienė S.Sinkevyčius J.Petrauckas V.
Miežaitis A.Kulkauckas — po 50c. J.Mėnkevychius J.Rinkevy-
čius M.Aliukonis — po 25c. Smulkesnių aukū 7.50 Viso (išė-
mus kaštus persiuntimui) 33.15

Baltimore, Md. 14 LSS. kuopos susirinkime 3.15
Union City, Conn. prakalbose: A.Žilinskas J.Žiurienė J.
Raitkevychius P.Antanaitis F.Bekeraitis J.Bekeraitis A.Kundro-
as B.Šaulis — po 25c. F.Švirinas 50c. Smulkių 1.50 Viso 4.00

Philadelphia, Pa. prakalbose

Buvo	569.70
Viso	658.98

Revolucijos Rėmimo Komiteto Iždininkas

J.O.Szivvydas,

Pirmas didelis Piknikas.

Springfield, Ill. parengtas Liet. Soc. Sąjun-
gos 29-tos kuopos. Atsibuv nedėlijoje 14 lie-
pos (July) gražiausiame šio miesto Milldrend
parke. Prasidės pasilinksminimas 9-tą valan-
dą iš ryto. Važiuojant reikės paimt stritkarus
nuo skvero South 11-th str., kurie priveš iki
pačiam parkui Kviečiame visus lietuvius ir
lietuvaiteis, jaunus ir senus, netik vietinius,
bet ir iš aplinkinių miestelių atsilankyt.
29 kp. KOMITETAS.

SUSIRINKIMAI.

Philadelphia, Pa. 1-mos LSPA. kp. mėnes. susirinkimas
atsibūna 4-tame dėtarninke kožno mėnesio, Laišvės Klubo
salėje, po nr. 943 So 2-nd st., 8 val. v. DISKUSIJŲ susir-
atsibūna kas nedėliedij, salėje po nr. 513 So 4-th st. 2 val.
po pietų. Sekr. A.Bernotas, 1418 So 2-nd st.

Cleveland, O. 3-čia LSPA. kuopa laiko susirinkimus ke-
turius sykius mėnesy: partijos reikaluose 1-mą ketvergą 7
val. vakare; daimų: 2-raj ir 3-čia nedėliedij, 1½ val. po p.
diskusijų: 3-čia ketvergą, 7 val. vak. Susir. atsibūna ant
„Arch Hall“, 2568 Ontario st.

Organiz. I.P.Lapinskas, 2012 Lakeside ave.

Chicago, Ill., 4-tos kuopos LSS. susirinkimai atsibūna
sekančiai: 1-mas bus laikomas po visas dalis miesto su prak-
kalbomis; antras mėn. susirinkimas atsibūna paskutinėje
subatoje kožno mėn. 7.30 val. vak. po No. 869—33rd place.
Organizatorius P.M.Kaitis, 221 Wabansia av.

New Britain, Conn. 5-ta LSPA. kuopa laiko susirink-
mus kas 1-mą ir 3-čią nedėliedij kožno mėnesio, svetainė-
je „Socialist Party Headquarter“, po nr. 268 Main str.
Sekr. K.Sėnkus, 201 Washington st.

Pittsburg, Pa. 6-ta kuopa laikys viešą susirinkimą su prak-
kalboms, 5 d. Gegužio, 2½ po piet, L.M. Dr-tės name, po N
142 Ohio st. Draugai iš visur nuoširdžiai kviečiami.

Rochester, N.Y. 7-ta k. LSPA. susirinkimai laikosi pas-
kutiniam nedėliedijų kiekvieno mėnesio, po No. 328 CHif-
ford str.

Sekr. K.VAIODA, 43 Spring st. Brockport, N.Y.

Wilkes Barre, Pa. 9-ta kuopa laikys susirinkimus kas 1-ą
ir 3-čią nedėliedij kožno mėnesio, 8 val. vakare, po nr. 284
Moyallen st.

KOMITETAS

Newarko, N.J., 11-ta kuopa LSPA. laiko susirinkimus
kas pirmą ir 3-čią subatą kožno mėnesio, po nr. 144 Adams
str. 7.30 val. vakare.

Sekr. F.LINGIS, 263 Elm str.

Springfield, Ohio, 12 k. LSPA. susirinkimai atsibūna kas
pirmą nedėlią mėnesio, po No. 166 E. Main str.

Baltimore, Md. 14-ta kuopa laiko susirinkimus kožno mė-
nesio pirmą pėtynčią, 8 val. vakare, lietuviškoj salėj ant
Barre str. Org. P.Grinius, 210 S. Eutaw st.

Minersville, Pa. 15-ta LSPA. kuopa nutarė laikyt susirink-
mus kiekvieną pirmą nedėliedij kožno mėnesio, 2-raj val. pie-
tų, salėje J.Lietuvninko.

Prat. rašt. J.RAMANAUCKAS Box 181.

Brockton, Mass. 17-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus
1-ame utarninke kožno mėnesio, 7 val. vakare, salėje L.J.
K. 1 Arthur st.

Fin. Sekr. V.J.PETKŪNAS, 303 N. Main st.

Brooklyn, N.Y. 19-ta kuopa laikys mėnesinius susirink-
mus nedėloms po pirmam. Prasidės nuo 2 val. po pietų
Teipgi bus laikomi susirinkimai kožną pamedėj nuo 7.30
vakare s etainėje 73 Grand Str. Brooklyn, N.Y.

Sekr. M.Jokubauskas

Chicago, Ill. 22-ros kuopos susirinkimai laikysis naujoj
vietoj: M.Mieldažio salėje, 68 W. 25-th st. Susirinkimai su
diskusijoms bus laikomi duasy mėnesy: po 1-am pirmą
nedėliedij ir po 15-tam. 2 val.

Sekr. S.SIZMAS, 1075 Blue Island av.

Spring Valley, Ill. 23-čia k. laiko susirinkimus kožną ant-
rą ir paskutiną Nedėlią mėnesio, 4-tą val. po pietų. 1-as su-
sirinkimas bus Partijos reikaluose; 2-as diskusijū. Laiky-
sis M. Mažeikos salėje, ant Dakota str. Sek. A.Gustaitis.

Plymouth, Pa. 24-ta kp. LSPA. laiko susirinkimus 1-mą
ir 3-čią sėredą kiekvieno mėn., nuo 8 iki 10 val. vakoro, po
No. 1 Church st. [kertė Centre ave. ir Church str.] 1-as su-
sirinkimas būva dėl partijos ir kuopos reikalų, antras —
lavinimosi arba apvietos. KOMITETAS.

Naugatucko ir Union Cyt'les, Conn. 25 LSPA. kuopa lai-
ko savo susirinkimus 1-mą subatą po pirmam kožno mėne-
sio, 7.30 vakare, po nr. 15 Diamond st., Union City, Conn.

KOMITETAS.

New Haven, Conn. 27-ta kuopa LSPA. laiko susirinkimus
kas sėredos vakarą, pradėjus nuo 8 val. L.U. Kilube, 521
Grand Ave.

KOMITETAS.

Senandorio 23-ta k. LSPA. laiko susirinkimus kas dvi sąvat-
ti, ant kampo North-West Main ir Lloyd uličių, ruimas 4.

KOMITETAS.

Springfield, Ill. 29-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus
kas 3-čią nedėliedij kožno mėnesio, 7 val. vakarė, salėje
Wabash Hotel ant 10-tos ir washington str.

Sekr. J.KLEMBAUSKAS, 7 Mil Row

Yonkers, N.Y. 30-ta kuopa LSS. laiko susirinkimus kas
antrą subatos vakarą po pirmam 8 val. po numeriu 114 Ri-
verdale Ave.

KOMITETAS.

So, Bethlehem 31 kuopa laiko Susirinkimus, kas 1-mą
subatą kažno mėnesio 7 val. vakare pas drg. F.Masulevi-
čia, 710 5-th st.

KOMITETAS.

Waterbury, Conn. 34-tos kuopos LSPA. susirinkimai at-
sibūna sekančiai: mėnes. susirinkimas partijos ir kuopos
reikaluose 3-čiame ir diskusijū 1-mame nedėliediuose kož-
no mėnesio, 7½ v. vakare, po nr. 969 Bank str.

KOMITETAS.

Los Angeles, Cal. 39 kp. laikys susirinkimus kas 3-čią ne-
dėliedij po 1-mam, po No. 114 S. Spri Str.

A. Žingzda.

Worcester, Mass. 40-tos LSPA. kuopos susirinkimai atabūna du kart per mėnesį: kas 2-rą ir paskutinę subatą mėnesio, nuo 7.30 vakare, Socialist Headquaters kluube 16 Mechanic st.

Fin. Sekr. V.Narijauskas, 2 Suffolk st.

Bridgeport, Conn. 41-ma LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas 1-mą mėnesio nedėdienį, po No. 426 Main str.

Org. J.G.SAGEVYČIUS.

Easton, Pa. 42-ra LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 2-rą nedėdienį kožno mėnesio, po No. 660 Pine str.

KOMITETAS

St. Louis, Mo. 44-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, 2 val. po pietų, Harugari salėje, kamps 10-tos ir Carr gatvių

KOMITETAS.

Passaic, N.J. 45-ta LSPA. k. laikys susirinkimus kas 4-tą nedėdienį kiekvieno mėnesio, svetainėje p. J. Apalianskio 162 First st. 5 v. vakare.

Sekr. P. Norkus, 125 3-rd St.

Mahanoy City, Pa. 46-tos LSPA. kp. susirinkimai atsibus sekančiais: mėnesinis susir. partijos ir kuopos reikaluose laikysis paskutiniame ir diskusijų antrame nedėdienius kožno mėn. po No 301 W. Centre str.

Sekr. J. MICKUNAS, 1233 E. Pine str

Panna, Ill. 48-ta kuopa laikys savo susirinkimus dusyk mėnesį — po kožnos 10-tos ir 25-tos seredoms.

Rašt. prat. ir tuitų, A Švaltas.

Hartford, Ct. 49-tos LSPA. kuopos susirinkimai atsibų 3-čiam nedėdieniu kožno mėnesio po N 21 Arch Str.

S. STANKEVYČIUS, Organizatorius 60 Wells St.

Mc Kees Rocks, Pa. 50-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas antrą šventadienį kiekvieno mėnesio, 3¼ val. po pietų, pas kuopos sekretorių K. Česuną, 217 Bill Ave., Mc Kees Rocks, Pa.

Grand Rapids, Mich. 51-ma kuopa laiko susirinkimus kas pirmą ir trečią nedėdienį kožno mėnesio 2¼ val. po pietų, po nr. 83 W. Leonard St. Wilmont salėje.

Org. J. Martinkaitis, 141 Crosby Str.

New York, N.Y. 52-ra LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas antrą ir ketvirtą nedėdienį kožno mėn., antra val. po pietų, po nr. 131 E. 7-th st., Thomkyn's Square Hall; tarpe Ave A. ir Ave. B.

Kuopos Sekr. P.J. Sinkus, 551 W 50th st.

St. Clair, Pa. 53-čia LSPA. kuopa laikys susirinkimus kožną ketvergą po 1-mai diena mėnesio, 7 val. vak., pas drg. Diedulaitį. Mielai visus draugus užkviėm ir prašom atsivest naujų.

Sekr. A. Ž u k a u c k a s.

Courtney, Pa. 54-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas mėno, pripuolandiame po 15-tos mėnesio dienos nedėdieny, nuo 3 val. po pietų.

Org. D. Lekavyčius, Bx 7

Allegheny, Pa. 55 tos LSPA. kuopos atsibus susirinkimai kas antrą ir kas ketvirtą nedėdienį mėnesio, 3 val. po pietų, namuose išdininko, J. Stasevyčiaus, po n. 1112 Magnolia.

Youngstown, Ohio 56-ta kuopa laikys susirinkimus du kart mėnesį: po 1-mai ir po 15-tai nedėdieniuos, 2 val. po pietų, po N 262-266 E. Federal str. room 19.

Org. J.J. SMALIS, 270-274 E. Federal str.

Wilmerding, Pa. 57-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus antrą ir paskutinį nedėdienį mėnesio, L.N. Klube.

Elizabeth, N.J. 58-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas antrą seredą kožno mėn., po N 111 Pine st. J. Baturus salėj.

Sekretorius J. Jusis, 82 Band Str.

So. Boston, Mass. 60-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus zas pirmą ir 3-čią nedėdienį kožno mėnesio po nr. 28 Broadway st.

Jersey City, N.J. 59-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas trečią nedėdienį kožno mėnesio, 3-čią val. po pietų pas drg. Granekį, po nr. 200 Warren st.

KOMITETAS.

W. Lynn, Mass. LSPA. kuopa laikys susirinkimus paskutiniame ketverge kožno mėn., Lietuvių Ukėšų Klubo svetainėj 765 Western Ave.

Prat. sek. A. Avenauskas, 39 Blossom str.

Riverton, Ill. 62 kp. laiko susirinkimus kas antrą nedėlią po 1-mam kiekvieno mėnesio, 7 val. vakare, Rudolph Tillman svetainėje.

Sekr. A. Baravykas, Bx 96.

Wilmington, Del. Mus kuopos LSPA. susirinkimai atabūna du kart per mėnesį: partijos ir kuopos reikaluose kas 2-ram seredoms vakare ir mėnesiniai kas paskutinį subatos vakarą 7.30 val. kiekvienam mėnesį, N. E. Cor. Front & Walnut Sts.

KOMITETAS.

Brighton, Mass. LSPA. kuopos susirinkimai atsibus kas 2-rą ir 4-tą nedėdienį kožno mėnesio, 3¼ val. po pietų, pas S. Keršį, 36 Lincoln st.

Sekr. J. Kęgas.

Gilberton, Pa. 70-ta kuopa laiko susirinkimus kas pirmą ir trečią nedėdienį kožno mėnesio 3 val. po piet. J. Rasimo salėj.

Sekr. C. Rice, Box 8.

Lietuviškos Literatūros Agentura.

Visos knygos Lietuviškoj kalboj ėsančios yra gaunamos, teipgi užrašinėju visus liet. laikraščius. Kiekvienu sykiu duodu knygas dovenų. Atsilepk katalogų, įdėdam už 2c. marķę. Knygnams sutaisau knygas, apdarau ir suregystravuju. Kreipkities visad pas savo draugą mokslaiivį.

Esu agentu «Skardo» ir jo leidžiamųjų raštų. Pažiurėjimui galima gaut numerį už 6 c. krasos ženklelį.

Pusę pelno nuo knygų kas mėnesi priduosi LSPA. Literatūros Fondui.

Fortunatas J. Bagorius.

Box 1399 Pittsburg, Pa.

Lietuv. Literatūros Agentas.

Darbinikiškos knygos lietuv. kalboje, ir lietuviški laikraščiai yra gaunami pas

P. J. Kailiu

Rear 1515 Sheffield Street, ALLEGHENY, Pa.

PUIKIAUSIAS LIETUVIŠKAS

SALIUNAS

Jono Alaburdos

Smagiausia vieta kožnam, kurs nori išigert gryno miežinio alaus, visokių vynų, geriausios degtinės ir tt. O kas per cigarai! Net iš pačios Kubos atvežti. Kas syki atsilankys, tas ir savo draugams pasakys.

Cor. 4-th & North st. Minersville, Pa. [45]

J.H. Levinger,

Puikiais čebatai, geras darbas, pigi prekė.

1813 Beaver ave Allegheny, Pa.

(19-27)

Aptieka H.J. Wiethorn

Sumanus sutaisytojas gyduolin, ant kampo

Beaver ir Washington Ave.

ALLEGHENY, Pa. (12-37)

ATYDA: Lietuviai turi parodyt „Kovą“.

KAS DAR NEBUVO PASMANĖ NUSITRAUKT

Fotografiju

Tai labai didelė klaidą padarė, nes niekas teip pigiai ir puikiai negali nutraukt. Eidami kur nors pas nežinomus tik vien pinigūs mokate, neturėdami jokio užganėdinimo. Kas tik likšiol nusitraukė pas mane fotografiją, yra užganėditas mano darbu. Norintieje mokintis fotogr. amato, lai atsisaukia pas mane

Juozas Szukis

500 So. 2-nd st. Philadelphia, Pa. [29]

Shepherd's APTIEKA

N.E. kamps 2-ros ir Dickinson Str. Philadelphia, Pa.

James Lowrie, Dr.

Palaidojimo Biūras.

Pasimirus kokios šeimos mylimam šnariui, kreipkitės po šiuo adresu:

1501-3-5 Beaver Ave., Cor. Locust Str. ALLEGHENY, PA. (14-39)

575th Lm.

Ant Akmenu Railroad Laikrodėlis

Patentuotas reguliatorius, ausuke užsukamas ir nustatomas, vyriškas ar moteriškas, 18 K auksuotas, dvigubi „Hunting“ lukštai, gražiai iškviėtuotas. Tikrai gerai rodo. Yra visur vartojamas geležinkelio tarnų, kaip geriausiai laikantis; garantuota ant 25 m.

Šį laikrodėlį pasiūšime C.D.O. ant kiekvieno adreso, su pavėljimu isegzaminuoti. Jeigu bus toks kaip rašoma, užsimokėk expresui \$ 5.75 ir atvežimo kaštus ir pasiimk laikrodėlį, jei ne, nemokėk nė vieno cento. Atmink, kad už tokį pat laikrodėlį kitur mokėšis \$ 35.00. Prie laikrodėlio dar pridėdam 14K auksuotą labai gražų lenčigėlį su kompasu dykal.

EXCELSIOR WATCH CO.,
1036 Milwaukee ave. Chicago.

Chicagoj ir aplinkinej.

Vienatinis agentas laivakorčių ir siuntimo pinigų North Chicagoje, kuris yra pilnu ir agituojančių nariu LSS. Teig turi sąkrovą visokių Lietuviškų knygų. Neužmirškite.

Peter M. Kaitis
221 Wabansia ave. Chicago, Ill.

VIŠIEMS ŽINOMAS SALIUNAS
JOHN D. BROWN.

Skaniausias miežinis alus, geriausė degtinė ir vynas.

N. W. cor. 2-nd & Monroe St's, Philadelphia, Pa.

E.E. Locke.

Agulna sąkrova vynų, šnapsų, alaus, giros ir porterio. Reikia žinot, kad mes visuomet duodam gerus gerimus. Todėl lievujai nepralenkite mus. Pasirodykit pirkdami ir „Kovą“.

204 WESTINGHOUSE Ave. Willmerding, Pa.
Long Distonee Phone No. 12 — W. (17-42)

Jos. H. Reed.

Agulniai pardavinėja geriausį ir smagiausį alų iš Terre Haute Bravernios komp. Alus čionai visuomet paties aukščiausio laipenio, tas pats ir su vynu, šnapsu ir kitais gerimais Pirkėjai parodykit „KOVA“.

1900 Chartiers str., ALLEGHENY, Pa. Abu telefonai. [17-42]

„Kova“

Išėina kas pėnryčia. Prenumeru j visas „KOVA“ The Lithuanian Weekly, publi-
dalis svieto: shed every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418

metams	\$ 2.00	So. 2-nd Str. Phila. Pa.
pusmečių	\$ 1.00	Subscription rates:
Apgarsinimų prekė:		One year in all parts of the world, \$ 2.00;
Sykis už colį 50c. per mėnesį 1.00;		Six months \$ 1.00.
per metus 10.00		Advertisement rates on application.

Siunčiant raštus, pinigų ir visokiose redakcijos reikaluose susirašant, adrisuokite:
„KOVA“, 1418 So. 2-nd Str., Philadelphia, Pa.

Atkreipiu atydą savo draugų ir vientaučių lietu-
vių, kad mės apturėjome dabar didžiausį pasirinkimą

Drapanų, Skrybėlių ir Čeverių.

Didžiausia sąkrova overkočių ir siutų visokiose prekese

Naujausios pavasario ir vasarinės mados

Viską tą parduodam labai prieinamoj prekėj

Prosinam vienus metus už DYKĄ!

L.Freedman & Son.

VIENA PREKĖ

Lietuviai, atminkit adrisa

Kampas South ir 4-os.

Lietuviu Gydytojas

A.L. Graičunas, Ph. G.M.D.

3202 So. Halsted st., kampas 32-ros gatves, Chicago, Ill.

Lietuviai, nesiduokit save apgadinėt visokiems profesoriams, specialistams ir šun-
daktariams, pas kuriuos tik pinigų sukisate, o sveikatos ir teisingos rodos negaunate.
Jei sergi kokia liga, eik pas Dr. A.L. Graičuną, jis tuos tau teisingą rodą DYKĄ ir
pasakys, ar galima išgydyt ir kaip ligai gydymas trauksis. Dr. A.L. Graičunas nesu-
džiojo nei vieno ligonio ir iš pirmo pamatymo pasako, ar ligonis išgydomas, ar ne; ku-
rį apselima išgydyt, išgydo greitai ir už mažą užmokestį.

Už sveikatus visada užstoja ir kompanijų agentai nenuperka manęs. Suželstiesiems prie
darbo, karų, geležinkelių ir t.t., suteikia greitą pagalbą ir rodą.

Gydo visokias ligas: vyriskas, moteriskas ir vaikų ligas. Valandos prie mimo
ligonių kasdien ir nedėlioms: Nuo 8 ryto iki 10 val. vakare.

Telefonas 7399 Yards.

P. Y. OBIECUNAS.

13 & CARSON ST.

S.S. PITTSBURG, PA.

PIRMA LIETUVIŠKA BANKA
su kapitulu \$ 75.000.000

Suorganizuota ir čarteriuta
kaipo

**All Nations Deposit
Bank.**

(Visų Tautų Banka)

Mūsų banka yra viena iš tvirčiausių Sv. Valetijose, čarteriuota, esanti po kontrole
Valstijos rando ir per tai pilnai užtikrinanti. Priima pinigų užsichėdijimui ir moka ke-
tvirtą procentą. Parduoda laivakortes ant geriausių linijų ir siunčia pinigus į visas da-
lis svieto. Padaro daviernastis stikimui visokių reikalų su valdzia Rusijos. Išmaino
visokius pinigus ant merikoniskų arba kitokių. Daro apsergėjimus nuo ugnies ant vi-
sų daiktų ir t.t. Pinigus dėl sučėdijimo galit prisistat pačt Money Order'iu arba Expre-
so Co., o tuojaus bus išsiųstos bankavos knygutės.

DOVANAI!

DOVANAI!

NAUJA LIETUVIŠKA

DAKTARIŠKA KNYGA

„VADOVAS IN SVEIKATA“

50.000 egz. vėl išleista šios knygos. Ji parašyta D-ro
Prof. COLLINS, o vėliausias išleidimas, su daug pridėji-
mų plačiau išaiškinta — visokios ligos ir kaip būt svei-
ku bei laimingu. Pripildyta DIREKTORIAUS COLLINS

N.Y. MEDICAL INSTITUTO.

Apart kitų moksliskų, kas reikalinga kiekvienam žinot, toj knygoj yra
daug žingeidžių pamokinimų, apie vyrų ir moterų lytišką susituokimą, ką
nieks dar ikišiol taip atvirai ir drąsiai neaprašė, kaip „Vadovas į Sveikatą“.

Tą knygą suvirsūm 200 lapų didžio, nors kaštuoja 45c., bet kad apšvie-
tintum liudies išduota, tai kiekvienas, kuris atsius tik keletą stampų už pri-
siuntimą, aptures per pačtą „VADOVĄ IN SVEIKATĄ“.

Šita knygą yra naudinga sveikiems ir sergantiems, vyrams ir moterims,
nes joj yra aprašymai kaip nuo visokių ligų išsisaugot, kaip jas išsigdyt, tei-
pat visokiu ligu vardai. Kiekvienas toj knygoj atras sau reikalingas žinias.
Skaitytojas šios knygos, nereikalaus pas pseudo—geradejus įeskot pagelbos.

Jei esi nesveikas, pirmiau neg kreipsies pas kokį daktarą, kad neesandį
liga nekalbėtų, tai išsirašyk ir perskaityk „VADOVĄ IN SVEIKATĄ“.

Teipat COLLINS N.Y. MEDICAL INSTITUTAS, vyrų ir moterų viso-
kias ligas išgydo pasekmingai, nes pergalejimui ligų vartoja grynus vaistus,
kokius tik žemė ir gamta išduoda. Kad ne ypatingai, tai (lietuviškai) aprašyk
liga, kad liga bus išgydoma ir bus prisunsti vaistai, tai kokio skyriaus ar var-
do liga nebūtu, bus išgydyta. Vaistai išsiuntinėjama po visą Ameriką ir ki-
tas dalis pasaulis ADRESUOK:

The COLLINS N.Y. Medical Institute

140 West 34-th st. New York, N.Y.

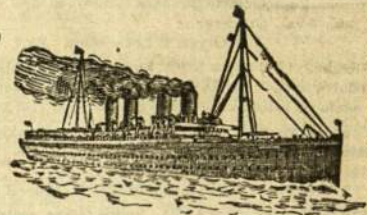
Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 5 po p. Šventadieniais nuo 10 ryto iki 1 po p.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka

Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas ša-
lis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valetijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

GRAMATIKA anglizkos kalbos.

Su ištarimu kiekvieno angliško žodžio lietuviškai, k.t. be ast [byst] žvėris; ei-
ght [eit] aštuoni; eye [ai] akis ir t.t. 174 pusl. Su prisuntimu..... \$ 1.25

Vaiku Draugas arba kaip išmokyti skaityt ir rašyt be mokiniojo.
222 abrozėliai parodo žodžius druko ir gražaus rašto. Rašto žodžių yra 285. Pusla-
pių 64. Su prisuntimu..... 15c

Naujas Budas išsimokinimo gražiai lietuviškai rašyt.
be pagalbos mokytojaus. 24 ps. 10c. Pinigus siųst per „Money Order“ po adresu:

P. Mikolainis, Box 62 New York.